

BERXWEDAN

BERXWEDAN JİYANE

Sayı 1 / Ocak 1985 / 1.50 DM

15 Ağustos Direnişiyile KUKM'si Yeni Bir Döneme Girdi

12 Eylül 1980 darbesiyle iktidara el koyan faşist cunta, Kürdistan ve Türkiye halklarına baskı, zulüm, sömürü, işkence ve katliamla dolu; faşist terörün egemen olduğu dört karanlık yıl yaşattı. Sömürgeci Türk Devleti, halklarımıza karşı en vahşi saldırıları içeren faşist bir savaşı sürdürdüğü bu süreçte; yarım milyon insanı işkencelerden geçirdi, yüzbinlerce insanı esir kamplarına doldurdu. Binlere varan dürüst yurtsever insanı kurşunlayarak, idam ederek veya en vahşi işkenceler uygulayarak katletti. Emekçiler üzerinde sömürüyü yoğunlaştırarak pahalılık ve yoksulluk orta-

mında emekçi kitleler, açlık tehlikesiyle yüz yüze getirildi. Tekelci burjuvazinin dışında tüm kesimlere siyasal faaliyet yasağı koyarken, en temel insani hakların bile savunulması yasaklandı. Tüm halk kitlelerini sağır, dilsiz hale getirerek kendi vahşi uygulamalarını benimsetmek istedi. Kürdistan ve Türkiye halklarını böyle bir cendereye alması yetmiyormuş gibi; bölge halklarına karşı saldırgan maceraların hazırlıklarına ve provalarına girişti. Bunun en açık kanıtı 25 Mayıs 1983'te Güney Kürdistan'a saldırısıdır.

Devamı 20. sayfada

İDAMLAR HALKIMIZIN DİRENİŞ MÜCADELESİNİ DURDURAMAZ!

**Eruh ve Şemdinli Olaylarıyla İlgili
30 İdam İsteniyor!**

15 Ağustos direniş eylemleriyle halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesinde açılan yeni evre karşısında korku ve telaşını gizleyemeyen sömürgeci faşist Türk cuntası, ülkemizdeki askeri yığınaklarını yoğunlaştırarak, peş peşe en yetkili devlet yöneticileri, olayların gerçekleştiği alanları "ziyaret" etmeye başladılar. Fakat her "ziyaretler"inde de halkı-

Devamı 20. sayfada

ÇIKARKEN

Kürdistan, günümüzde çağa ulaşmanın sancılarını çekmektedir. Bugün, Kürdistan sathında, ortaçağdan kalma ilkel üst yapı ile ulusal baskı sisteminden kaynaklanan üst yapı, en olumsuz bir tarzda varlığını sürdürmektedir. Aynı zamanda, uzlaşmış da olan bu iki yapı, her türlü modern gelişmeyi, özellikle de çağa ulaşmanın tek yolu olan ulusal kurtuluşçu modern eğilimi imha etmek için en acımasızca yöntemler kullanmaktadır. Bunun yanı sıra, en aldatıcı, en yalan ve en sahtekar yöntemleri de kullanabilmektedir.

Daha düne kadar, ülke ve halk gerçekliği olarak varlığımız inkâr edildi. Her türden gerici, dinsel, aşiretsel ve kabilesel ideoloji, bilinç ve çatışmalar körükleniyor, ülke kurtuluşu değil, kişisel kurtuluş ve umutlar öne çıkartılıyor ve bu temelde, Kürdistan toplumu, kendisiyle çatışır bir hale getiriliyordu. Sözü edilen ve diğer bir çok geriliğin aşılması için, mevcut objektif zemin elverişli ise de, hâlâ uluslaşma önünde, bu türlü yapılar, ciddi engeller teşkil etmektedirler, Kürdistan'da, yürürlükte olan ideoloji ve politikalar, tüm üst yapı, çağımızla; halkların, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm doğrultusundaki gelişimi ile, kısacası, sosyalizm yanlısı tüm güçlerle tam bir çelişki arz etmektedir.

Devamı 6. sayfada

PKK ANKARA DAVASI SONUÇLANDI

- 1 İDAM!
- 4 KİŞİYE ÇEŞİTLİ AĞIR HAPİS CEZASI!

Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin yoğunluk kazanarak boyutlandığı bu dönemde; sömürgeci faşist cunta, yıllardan beri sürmekte olan davaları hızlandırarak sonuçlandırma çabası içine girdi. Nitekim, 1979'dan bu yana sürmekte olan PKK Ankara Davasının 26.12.1984 tarihinde sonuçlandığı bildirilmektedir. Bu davanın görülmeye başlandığı dönem ve isnat edilen suçların ayrı bir özelliği vardır. Bu, Türk sömürgeci burjuvazisinin Ulusal Kurtuluş Mücadelemize başından itibaren takındığı tavırın bir örneğidir.

Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca herşeyin kendi rotasında yürümesini istemiş olup, denetiminden çıkarılmaya çalışmıştır. O, ancak kendi düzenini tehdit

Devamı 19. sayfada

BU SAYIDA

Gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi	
Karşısında Azgınlaşan Sömürgeci Barbarlık ve İdamlar..	5
Emekçilerin Dilinden	9
Yurtseverlik Üzerine	12
Kürdistan Kurtuluş Hareketinde Ulaşılan Aşama	
ve Bu Aşamaya İlişkin Bir Değerlendirme	17

KÜRDİSTAN PROLETARYASI ve ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞININ ÖNDERİ PKK'NİN 7. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ COŞKUyla KUTLANDI!

1 Aralık 1984 tarihinde Köln-Sporthalle'de düzenlenen "Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi" 7000 dolayında Kürdistanlı yurtsever emekçinin katılımıyla; PKK'nin 7. kuruluş yıldönümü kutlandı.

Siyasal bir eylem muhtevasına sahip olan geceye katılmak üzere; Avrupa'nın en uzak alanlarından 7'den 70'e Kürdistanlı emekçiler akın etti. Bu eylemin başarılı geçmesini sağlamak ve en geniş Kür-

leri ve 15 Ağustos devrimci atılımının yol açacağı gelişmeler ve yüklediği görevleri içermekteydi. Tüm kitle, önderlerinin mesajını büyük bir ilgiyle izleyerek coşkuyla selamladı. Açık ki bu, derin bir anlama sahiptir.

Sömürgeci Türk devletinin halkımıza ve öncü gücüne yönelik saldırı, katilam, komplo ve operasyonlarını doruğa çıkardığı, Türkiye ve Kürdistan devrimlerini tümünden tasfiye

ken, ancak kendi sefilliğinin teşhirini belgelemektedir.

Tüm salon, halkımızın sömürgecilere karşı kin ve öfkesini ifade eden "Faşist Katillerden Hesap soracağız", "Kahrolsun sömürgeci Faşist Cunta", "Kahrolsun Sömürgecilik, Yaşasın Bağımsızlık" sloganlarıyla yankılandı. Devamla, PKK'nin siyasal ve askeri hazırlıklarını sürdürdüğü dönemde çekilen bir tatbikat filmi gösterildi.

Program; folklor, konuşma, ozanlar, tiyatro ve Koma-Berxwedan'ın türküleriyle sürdürüldü.

Gece esnasında 15 Eylül-15 Kasım tarihleri arasında sürdürülen ve PKK önderliğindeki KUKM'ni desteklemeyi amaçlayan bağış kampanyasının sonuçları açıklandı.

Gecede davetli olarak bulunan çeşitli halkların örgüt temsilcilerine konuşma hakkı verildi. KUKM'si ve önder gücü PKK ile dayanışmasını ifade eden ve PKK'nin direnişçi mücadelesini selamlayan konuşmacılar sırasıyla, Şili Sosyalist Partisi, El Salvador Ulusal Kurtuluş Cephesi, Peru Birleşik Sol Cephesi, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi ve THKP-C/ACİLCİLER'den arkadaşlardı. Yazılı olarak ise; Sosyalist Vatan Partisi, Türkiye İşçi Partisi, Türkiye Komünist Partisi-Birlik, Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi, Roja Welat, Federal Almanya Kürdistanlı Öğrenciler Birliği (KSSE), Serxwebün, FEYKA-KÜRDİSTAN ve HUNERKOM mesajlarını gönderdiler.

Gece boyunca süren coşkunluk, Koma Berxwedan'ın "APO Hate Hilvanê" türküsünü söylediğinde doruğa çıktı. Kürdistanlı yurtseverler ülkelerinden uzak, ama, ülkelerinde yaşanan savaş coşkusuyla bayramları olan yegane önder güçleri PKK'nin doğuşunu kutladılar. Ve gece bitiminde "Biji PKK", "Biji Serok APO" ve diğer savaş sloganlarıyla salon boşalmaya başladı.

- Önder gücümüz PKK'yi 7. yılına girerken Selamlıyoruz!
- PKK önderliğindeki HRK'nin yeni atılımları için ileri!
- Herşey Kürdistan için, herşey Ulusal Kurtuluş Cephesi için!

distanlı emekçilerin katılımını engelleyebilmek amacıyla, çeşitli çevrelerce çok yönlü propagandalar yapılmasına rağmen; yurtsever Kürdistanlılar, öncü güçleri PKK'ye sahip çıkmak, yiğit HRK savaşçılarını selamlamak için siyasal eylem alanını coşkuyla doldurdular. Kiteselleşen bir kurtuluş hareketinin en somut örneğini yaşattılar.

Kitlelerin salona alınmasından gece bitimine kadar ulusal kuruluşçu disiplin, ruh ve anlayış egemendi. Saat 16³⁰'da başlayan gece, saat 01³⁰'a kadar sürdü. Program, açılış konuşması ve saygı duruşuyla başlayarak, koroyla devam etti. PKK kurucusu ve Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın video aracılığıyla mesajı iletileceği duyurulduğu esnada, "Biji Serok Apo", "Biji PKK", "Biji HRK" vb. slonganları halk kitlelerinin kenetlenen coşkusuyla yankılandı. Mesaj, PKK Hareketinin ortaya çıkışının tarihsel anlam ve önemi, direnişçi geleneği, direniş şehitlerimizin mücadelemizdeki yer-

etmek istediği ve bunun bir ürünü olarak Türk ve Kürt "sol" gruplarında reformizm, tasfiyecilik ve teslimiyet yapılarını bir ağ gibi sarıp, bataklığa sürüklediği bir ortamda, PKK, tüm bu olumsuz gelişmelere karşı, ideolojik ve politik olarak yürüttüğü mücadeleyi, 15 Ağustos direniş ve saldırı eylemleriyle pratik mücadelede bütünleştirdi.

İşte bu kadar açık bir şekilde teslimiyet ve ihaneti yerle bir eden PKK, direnişçi bir geleceğin yolunu açtı. PKK'ye, önderliğe ve halkımıza saldırı ve karalamalar bundan ötürüdür. Böylesi saldırılar ortamında, böylesine halklaşan bir güce, halk olarak coşkunca sahip çıkılışı da bu nedendir.

Mesajın ardından Türk sömürgecilerinin TV'sinde gösterilen ve 15 Ağustos direniş eylemlerini konu alan bir film gösterildi. Film, sömürgeci Türk ordusunun düştüğü acizliğin açık bir itirafıydı. Sözümona halkımızı, Önder gücümüz PKK'yi ve HRK'yi "teşhir" etmeyi amaç edinir-

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNİ DESTEKLEMELERİ AMACIYLA 15 EYLÜL-15 KASIM 1984 TARİHİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN KAMPANYA HEDEFLERİNİN ÜSTÜNDE BİR BAŞARI İLE SONUÇLANDI

PKK önderliğinde HRK savaşçıların 15 Ağustos'ta gerçekleştirdikleri devrimci direniş atılımı ile Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşında başlatılan yeni dönemde; Avrupa sahasında bulunan Kürdistanlı yurtsever emekçiler aktif desteklerini sunabilmek amacıyla başlatılan bağış kampanyası başarı ile sonuçlandı.

Hiç kuşkusuz ki, eylemin sonuçlarını tayin eden: ülke zemininde gerçekleştirilen direniş mücadelesidir.

Kampanyanın başarısını belirleyen en temel etmen, PKK'nin bu konudaki doğru anlayış ve pratiğidir. O, daima halkın öz gücünü temel almış ve ancak bu temelde dış açılışını gerçekleştirmiştir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi bir halk hareketi olmak istiyorsa, temel alacağı ilke kendi öz gücü olmak zorundaydı. Geliştirilen mücadele herşeyden önce kendi halkı içinde yaşam bulması, onun tarafından tutulması ve desteklenmesi sorunu vardı. Ancak bu temelde kendi dış ittifaklarına yönelebilirdi, onlardan gerekli desteği sağlayabilirdi.

Dışarıya bel bağlama temelinde hareketlerin geliştirilmesinin sakıncaları, Türkiye ve Kürdistan geçmiş pratikleri derslerle doludur. Çeşitli dönemlerde ortaya çıkan hareketler, halkın özgücünü temel almadıklarından şu veya bu gücün birer uzantısı haline gelmeleri kaçınılmaz olmuştur. Bu, maddi alandaki bağımlılığın doğal bir sonucuydu.

Herşeyden önce; bir halkın kendi kendisinin uyanmasını sağlamak, kurtuluşunu, kendi öz sorunu haline getirmek ve kurtuluşu için mücadele etme özlemini yaratmak önem taşır.

Geçmiş ve günümüz Türkiye sol hareketinde görülen en önemli olumsuzluk, Avrupa'da kümelenme ve çürüme anlayışı idi. Bu aynı anlayış, bugün, Türkiyeli ve Kürdistanlı bazı güçleri tehlikeli bir noktaya getirmiştir. Artan baskıların ardından devrimden umutlarını yitiren bu güçler,

Avrupa'daki bazı çevrelerle ilişkiye geçerek onların istemleri doğrultusunda hareket etmeye başladılar. Maddi bağımlılık, onları, halk üzerinde oynanan çeşitli oyunların birer uzantısı haline getirdi.

Oysa, eğer amaç ülke devrimiyse; herşeyi ülkedeki gelişmeler belirleyecekse; Avrupa'da başvurulacak temel dayanak halkımızın öz gücüdür.

Bağış kampanyasının sonuçları böylesi bir devrimci mantığın ürünüdür. Kampanyaya katılan her insan, verdiği her kuruşun ne için verildiği bilinciyle hareket etmiş ve ulusal kurtuluşta mali bağımsızlığın önemini bilerek desteğini sunmuştur. Daha da

önemlisi, öncü ile kitleler arasındaki bağ güçlendirmiş olup, kitle potansiyelini açık bir biçimde göstermiştir.

Kampanya böyle bir ruh ve bilinçle sürdürüldü. Bu bilinç ve ruhla sürdürülen ve sosyalist bir yarış niteliğinden olan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini destekleme kampanyasında, çeşitli değerli eşyalar (altın vs.) dışında 720.384 DM tutarında maddi destek sağlandı.

Kürdistanlı yurtsever emekçiler, düşmanın her yönlü saldırılarına rağmen; vatani görev ve sorumlulukların bilinciyle hareket ederek, gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin yanında olduklarını göstermişlerdir.

Feyka-Kurdistan Üyesi Derneklerin Yıllık Kongreleri Yapılı

15-30 Aralık 1984 tarihleri arasında Feyka-Kürdistan üyesi Frankfurt, Mannheim, Hannover, Celle, Stuttgart, Saarbrücken, Köln, Bonn, Duisburg, Hamburg ve Berlin derneklerinin olağan yıllık kongreleri tamamlandı.

Kongrelerin gerçekleştiği tarihi dönem, sahip oldukları politik atmosfer, Çalışma Raporları üzerinde yürütülen tartışmalar, oybirliği ile alınan güçlü kararlar ve Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin gerekli kıldığı işleyiş kurallarına sağlanan uyumla değerlendirildiğinde, ulusal kurtuluşçu kitle örgütlerinin pratikteki en anlamlı ifadesi yaşandı.

Yurtseverlik ilkesi temelinde örgütlenen derneklerin birincil görevi; Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesini desteklemektir. Programı, bileşimi ve işleyişi ile Ulusal Kurtuluş Cephesinin yurt dışındaki yan örgütleridir.

Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelemizi bastırmak ve öncümüzü imha etmek için, sömürgecilik, vahşi katliamların yanı sıra, çeşitli güçleri harekete geçirerek; her alanda devrimi tasfiye etmek için dolaylı ve dolaysız saldırılarını alabildiğine yoğunlaştırmaktadır. Avrupa'da da devrimcilik maskesi altında kitleleri devrimci müca-

deleden alkoymak için yoğun tahribatların geliştirildiği alanlardan birisi de derneklerdir. Özellikle Türk sosyalşöven ve Kürt küçük-burjuva akımlar, kitle örgütlerini, genelde devrimci mücadeleye özde de Ulusal Kurtuluş Mücadelemize karşı anti-propagandanın yapıldığı alanlar haline getirmektedirler.

Kongrelerin gerçekleştiği dönem de bir okadar anlamlıdır. Ülkede 15 Ağustos direniş ve saldırı eylemleriyle, PKK önderliğinde, onun askeri gücü olan HRK tarafından yeni bir aşamanın başlatıldığı döneme tekabül eder. 15 Ağustos atılımıyla birlikte Kürdistan'da egemen olan ulusal kurtuluşçu atmosferle, düşmanın yaratmak istediği zifiri bulutlar darmadağın edilmiş ve halkımızın tarihinde en anlamlı ve en görkemli çıkış yapılmıştır. İşte bu anlamlılık ulusal kurtuluşçu kitle örgütleri olan derneklerde de yankısını bulma göreviyle karşı karşıyaydı.

Bir de bu nedenle; Feyka-Kürdistan üyesi, Kürdistan işçi dernekleri örgütsel-pratik sorunlarını aşmak, KUKM'nin ruhuna uygun bir konuma ulaşmak için en üst karar organları olan

Devamı 19. sayfada

Di Tekoşina Serxwebûn û Azadiya Kurdistan da PÊŞMERGE 6. sayısından alınmıştır.

ÇUKURCA

9 Ekim 1984 günü Çukurca'nın Şloka karakol devriyesi HRK eylemcileri tarafından teslim alındı, devriyede bulunan yedi asker silahsızlandırıldı, askerlere HRK bildirisi verildi. Kendilerine öldürmek amacıyla olunmadığı, kurtuluş kuvvetlerine katılmaları, silah sıklamaları,

halka baskı yapmamaları biçiminde konuşma yapılarak askerler serbest bırakıldı. Eylemde şu malzemeler kamulaştırıldı: 7 adet G-3 piyade tüfeği, 31 adet G-3 jarjörü, 514 mermi, 7 adet kütüklük, 2 miğfer, 1 kasatura ve 1 su matarası.

ŞIRNAK

24 Ekim 1984 günü Şırnak'ın Gundikê Melle köyü karakolu HRK savaşıları tarafından basıldı. Çıkan çarpışmada dört asker öldürüldü, 12 asker de yaralandı. Eylemde 3 adet G-3 piyade tüfeği teçhizatı ile birlikte

kamulaştırıldı. Çarpışma sırasında kahraman HRK savaşılarından Musa yoldaş gösterdiği büyük başarıları içinde şehit düştü ve bir savaşı da yaralandı.

BEYTÜŞŞEBAP

KÜRT ve KÜRDİSTAN DÜŞMANI AZILI FAŞİST BİR YÜZBAŞI HRK SAVAŞÇILARI TARAFINDAN İMHA EDİLDİ!

Beytüşşebap-Uludere yolunda ilçe jandarma bölük komutanı azılı faşist jandarma yüzbaşısı ve bir er HRK eylemcileri tarafından kurulan pusuda imha edildiler.

9 Ekim 1984 günü gerçekleştirilen eylem, yörede büyük sevinç yarattı. Öteden beri yöre halkı üye-

rinde keyfi baskı, operasyon, işkence gibi uygulamalarda bulunan ve azılı bir Kürt düşmanı olan yüzbaşının cezalandırılması kitleler tarafından da ısrarla dayatılmaktaydı. Devrimciler kitlelerin bu talebini de dikkate alarak eylemi başarılı bir şekilde gerçekleştirdiler.

ULUDERE

10 Ekim 1984 günü Uludere'nin Sêgirka köyü yakınlarında ajan-feodal Xalîte Ömer adlı bir hain yurtse-

ver köylüler tarafından vurularak öldürüldü.

HRK SAVAŞÇILARI ÇEŞİTLİ MERKEZLERDE SİLAHLI GÖSTERİLER DÜZENLİYOR

Geçtiğimiz haftalarda HRK savaşıları tarafından Siirt'in Şirvan ilçesi merkezinde bir gösteri yapıldı; kitlelere bildiri dağıtıldı, afişler asıldı, müdahale eden askerlerle çıkan çatışmada birçok asker yaralandı. Ayrıca aynı alanda iki ajan-muhbir cezalandırıldı.

Yine HRK savaşıları tarafından Hakkâri, Van ve Başkale merkezlerinde gösteriler yapıldı; bildiriler dağıtılıp afişler asıldı. Başkale kaymakamının arabası yakıldı, birisi Van

merkezinde olmak üzere aynı alanda üç ajan-muhbir cezalandırıldı.

15 Ağustos eylemleriyle birlikte faşist Türk sömürgecilğine karşı yeniden direniş savaşını başlatan HRK, Kürdistan'ın daha pek çok yöresinde henüz dergimize ulaşmayan pek çok eylem gerçekleştirmişti.

Düşman bütün olanaklarını kullanarak eylemlerin kamuoyu tarafından duyulmasını engellemeye çalışmaktadır.

ÇUKURCA

HRK SAVAŞÇILARI YANLIŞLIKLA DURDURDUKLARI SAĞLIK ARABASINI SERBEST BIRAKTILAR.

26 Ekim 1984 günü Çukurca'nın Ertuş köyü yakınlarında operasyonlara katılan düşman araçlarını etkisiz kılmak amacıyla pusu kuran eylemciler, durdurdukları aracın bir sağlık arabası olduğunu görünce imha eyleminden vazgeçerek arabada bulunanlara amaçlarını açıkladıktan sonra, bir yanlılık olduğunu belirterek aracı ve araçta bulunanları serbest bıraktılar. Ancak bu arada arabadakilere kendilerine bir hoparlör lazım olduğunu, varsa arabadaki hoparlörü almak istediklerini, söylemeleri üzerine arabada bulunanlar eylemcilerin isteklerini yerine getirerek hoparlörü vermişlerdir. Daha sonra durdurdukları aracı serbest bırakan eylemciler olay yerinden hızla uzaklaşmışlardır.

HRK eylemcilerinin bu davranışının anlamı elbette büyüktür. Bugüne kadar devrimcileri "halk düşmanı" olarak gösteren, göstermeye çalışan, halka karşı yaptıkları pek çok cinayeti, katliamı ve gaspı devrimcilerle yüklemeye kalkan ve bunu da uşak burjuva basınında sahte fotoğrafla, resimle ve zoraki açıklamalarla sözde belgelendirip onları kitlelerden tecrit etmeyi uman halk ve insanlık düşmanı faşist-sömürgeci güçlerin yalan ve karalamaları, bu eylemle bir kez daha açığa çıkarıldı. Birbirleriyle çelişkili açıklama, haber resimlerle dolu olan gazetelerin ve sömürgeci resmi ağızların açıklamalarını kendi halk düşmanı amaçlarının mahsulü olduğu, devrimci güçlerin sözkonusu bu davranışıyla halk tarafından da anlaşılmalı oldu. Devrimcilerin, gerçek halk önderleri oldukları, halkımızı sömürgeci-faşizmin pençesinden kurtarmaya çalıştıkları ve sadece halkımıza düşmanlık yapanlara düşman oldukları bu küçük ama somut olayla bir kez daha açıklık kazandı.

Gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi Karşısında Azgınlaşan Sömürgeci Barbarlık ve İdamlar!

Hüseyin YILDIRIM

Türk sömürgecilik anlayışı dünya sömürgeci anlayışlardan farklı uygulanagelmıştır. Yeni Türk devletinin kuruluşundan bugüne kadar işkence, katliam, talan, asimlasyon, ulusal değerleri imha, ulus ve ülke mefhumlarını inkar uygulamaları, Kürdistan politikasında temel alınmıştır. Sömürgeci Türk devleti çıplak zora dayalı bu politikasını Kürdistan'da hayata geçirmek ve yaşatmak için devlet gücü yanında bu amaca yönelik yapı ve zeminlerde oluşturmuştur. Kürt halkının birliğini parçalamak amacıyla aşiret çatışmalarını körüklemiş, mezhep tahrikçiliği yapmış, bölgecilik yaratmaya çalışmıştır. Kürt halkı üzerinde katmerli baskı uygulamak amacıyla ajan örgütler oluşturmuş, feodal yapıya güç ve destek vermiştir. Bütün bu yapı ve uygulamalar, Kürt halkına uygulanan baskı ve zorun araçlarıdır.

Bütün kurum ve işleyiş tarzı itibariyle sömürgeci Türk devlet yapısı, Türk ırkçılık esası üzerine kurulmuştur. Askerlikte, eğitim ve öğretimin her aşamasında hakim kılınmak istenen düşünce Türk ırkçılık düşüncesidir. "Türkiye Türklerindir" sloganı, bu düşüncenin bir ürünüdür. Türk devletinin, Kürt halkı üzerindeki şovence baskı ve uygulamalarını dünyada bilmeyen kalmamıştır.

Kürt halkını ve ülkesini inkar eden şovenist Türk politikasının bilinçli bir uygulayıcısı olan Bay Ecevit, son iki senedir çeşitli görüntülerle perdelediği Avrupa gezilerine hız verdi. Bu gezilerinde, gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında engeller oluşturmak amacıyla gizli bazı girişimlerde bulunduğu bilinmektedir. Bu gezilerinin sonuncusunu, "Hamburg Üniversitesinde ders verme" adı altında kamufle etti. "Türkiye'de demokrasinin gelişmesi" konulu ilk dersinde, 12 Eylül sonrası Kürt halkına yönelik işkence ve baskılara ilişkin yönetilen bir soruya Ecevit şu cevabı vermiştir:

"Türk milleti yüzyıllar boyunca çeşitli etnik unsurların kaynaşmasından oluşmuştur. Türkiye'deki Türk milletinden söz edildiğinde bir ırk aklı gelmez ve kimsenin etnik

kökenine ayırım yapılmaz. Doğu bölgesindeki sorunların nedeni aslında başkadır. O bölgede tarihten gelen bir yarı-feodal yapının izleri vardır. Onun ızdırabını, etnik kökeni ne olursa olsun, o bölgede herkes çekmektedir." (11 Ocak 1985 tarihli Milliyet gazetesi)

Kişi ve politik faziletten yoksun bu tanım ve açıklama ile Bay Ecevit, kendisini dinleyen üçyüz kişiden acaba kaçını inandırabilirdi? Yadırgamamak gerekir. Çünkü şovenist Türk politikasının özü inkarcılık ve sahtekarlıktır.

Bay Ecevit, bu açıklamasında Doğu diye tanımladığı Kürdistan'da, mevcut feodal yapıya karşı olduğu izlenimini yaratmaya çalışıyor. Halbuki 1978 ve 79 yıllarında PKK önderliğinde gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, Hilvan ve Siverek'te feodal yapıya büyük bir darbe indirdi. Feodal yapı dağılmak üzere iken dönemin başbakanı olan Bay Ecevit, imdada yetişti. Bir taraftan gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini boğmak, diğer yandan sömürgeci Türk devletinin Kürt halkı üzerinde baskı aracı olan feodal yapıyı dağılmaktan kurtarmak amacıyla Kürdistan'da nokta operasyonlarını geliştirdi.

Yine Bay Ecevit, 1973 seçimlerinde Dersim'e gelişinde seçim hırs ve heyecanı ile "haksızlığın ne demek olduğunu çok iyi bilen bir bölgenin halkı" sözleri ile neyi anlatmak istiyordu? 1977 seçimlerinde Dersim'de "halklara özgürlük" sloganı atan gençleri, miting alanında polis ve yarıdakçılara joplatan, "Türkiye'de halklar yoktur. Bir tek Türk halkı vardır" diye haykıran ve ağlıyarak kürsüyü terkeden de Bay Ecevit idi. Hani kimsenin etnik kökenine göre ayırım yapılmıyordu?

Sömürgeci faşist cuntanın Kürdistan'da halka zulüm uyguladığı, zindanlarda katliamlar gerçekleştirdiği bir dönemde, özel çaba ve girişimleri ile cuntanın Avrupa Konseyi'nden atılmasını iki kez engelleyen de Bay Ecevit olmuştur. Bu görüşme ve girişimlerin birinde, Kürt halkına yönelik uygulamalar konu-

sunda endişelerini belirten Konsey Başkanı'na, "Türkiye'de Kürt, Kürt sorunu diye bir sorun yoktur" diyen de Bay Ecevit'tir. Hamburg Üniversitesindeki konuşmasında Kürdistan'da gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelesini feodal baskılara karşı doğan bir tepki olarak göstermeye çalışan Ecevit, anlaşıldığı kadarıyla Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı önemli görevler yüklenmiştir.

Sömürgeci Türk devleti, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı geliştirdiği her yeni yöntemle, zulüm ve barbarlığı had safhaya vardırmıştır. Kürdistan halkı, genelde bu barbarlığa hedef olmakla beraber, Kürdistan'da sömürgeciliğin çıkarlarını ve varlığını tehlikeye sokan direnişçi düşünce ve yapı, sömürgeci zulmün asıl hedefi olmuştur. Sömürgeci Türk devleti, geliştirdiği her yeni yöntemi, Kürdistan bağımsızlığını savunan direnişçi düşünce ve yapıya yöneltmiştir. Bu düşünce ve yapının fiziki varlığını imhayı hedeflemiştir. Geçmiş dönem ayaklanmalar sonrası kurulan "istiklal mahkemeleri"nde bu ölçü kısmi olarak uygulandı.

12 Eylül sonrası uygulamalarda bu ölçü net olarak ortaya çıktı. Sömürgeci faşist cunta, Kürdistan'da sömürgeci varlığını yok etmeyi amaçlayan direnişçi düşüncüyü hedef almıştı. Geliştirilen yeni yöntemlerle bu hedefin imhası planlanmıştı. Mazlum, Hayri, Kemal ve sonrası katliamlar, bu ölçü dahilinde yapılan hesap ve planlar sonucu gerçekleştirildi. Verilen ağır hapis ve idam cezalarında da, ölçü ve hedef aynıydı.

15 Ağustos eylemleri ile yükselerek yeni bir aşamaya giren Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında azgınlaşan bir sömürgeci barbarlık gözlemlendi. Faşist Türk ordusunun Kürdistan'da zulmü ile beraber cunta lideri faşist K.Evren, Kürdistan gezisinde idam kelimesini ağzından düşürmedi. Operasyonlar sırasında halktan yakaldığı 84 kişiden 30'ü hakkında idam, geri kalanlar

Devamı 19. sayfada

ÇIKARKEN

Baştarafı 1. sayfada

Ortaçağdan kalma sınıfların eğilim ve düşünceleri ile modern sınıfların eğilim ve düşünceleri, Kürdistan'daki olumsuz toplumsal zemin nedeniyle iç içe geçmiş ve bu özellikler, yan yana yaşama olanağı bulabilmektedir. Bu nedenle de, modern ideolojik-politik eğilimler ile çağdışı ideolojik-politik eğilimler, radikal ulusal kurtuluşçuluk ile teslimiyetçilik ve işbirlikçilik iç içe bulunabilmektedir.

Günümüze kadar, Kürdistan'ın emek gücü, aydının entellektüel gücü ve siyasal güç, ağırlıklı olarak emperyalizmin, Türk, Arap ve Fars sömürgecileri ile Kürdistan'daki işbirlikçi ve hain Kürt feodal-komprador sınıfın politikaları ve çıkarları doğrultusunda ve tamamen onların hizmetinde kullanılmıştır. Denilebilir ki, yabancı egemenliğin doğrudan sorumlu olduğu bu yapı, halkımızın öz gereksinmelerine karşı günümüze kadar kullanılgelmıştır. Hâlâ kullanılmak da istenmektedir.

Kürdistan'ın çözüm bekleyen ağır ulusal ve toplumsal sorunları bulunmaktadır. Ve çoğu zaman teorik çözümlenmelerle, propaganda düzeyinde koyuşla sorunların çözümlendiği sanılmaktadır. Halbuki, çözüm bekleyen bu ağır sorunların teorik düzeyde konuluşu yetmiyor, esas olan, bu çözümlenmelerin pratikte de gerçekleştirilmesidir. Tam da bu noktada, bir çok güç ve çevre, sarfedilmesi gereken yoğun çabadan kaçınmakta, bu nedenle de ortamı, demogojiye, salt teorik tartışmalara ve polemiklere boğmaktadır.

Kürdistan'da ulusal kurtuluş sorunu, ne emperyalist-kapitalist sistem içinde ve ona dayanarak, ne de dinsel ve aşiretsel güçlerin, Türk sömürgeciliğiyle ajan bir statü içinde olan Kürt feodal-kompradorların öncülüğünde çözümlenir. Zaten, emperyalist-kapitalist sistem ve onun işbirlikçisi olan Türk sömürgeciliği, Kürdistan gerçekliğinin imhasını gündemine koyduğu gibi, böylesi bir olgunun canlanmasını da istememektedir. Aynı şekilde, Kürdistan sorunu, ne "kültürel bazı hakların" kazanılması, ne "dil sorunu" ve ne de bir "otonomi sorunu" olarak ele alınabilir. Yine, bu soruna, ne ilkel milliyetçi, ne de küçük-burjuva reformcu ideoloji ve politikalarla çözüm bulunamayacağı gibi, bunlara kaynaklık eden feodal-aşiretçi sınıflar ile Kürt küçük-burjuva sınıfı bu soruna önderlik yapabileme gücüne de sahip değildir. Bugün, Kürdistan'da ulusal kurtuluş sorunu, uzun süreli halk savaşı temelinde yürütülecek zorlu bir savaşla sonuca ulaştırılabilecek Bağımsız ve Özgür bir Kürdistan'ı gerçekleştirme sorunudur. Açık ki bu hedefe de, ancak ve ancak proletaryanın ideolojik-politik hattının öncülüğünde varılacaktır.

Bugün, çağa ve Kürdistan halkına karşı en ufak bir sorumluluk taşıyan her gücün ve kişinin önünde duran en acil görev; en ince atomlarına kadar parçalanan ve adeta birbirine yabancılaştırılan, sömürgeci güçlerin kendi çıkarları doğrultusunda, kendi gerçekliğiyle çatışır hale getirilen Kürdistan'da halkımızın siyasal birliğini sağla-

mak ve O'nun örgütsel ifadesi olan Ulusal Kurtuluş Cephesini örgütlemektir.

Bu cephe, her şeyden önce, çıkarları Bağımsız ve Özgür bir Kürdistan'dan yana olan tüm sınıf ve tabakaları bünyesinde toplayabilmelidir. Başta Türkiye devrimci-demokratik hareketi olmak üzere, Kürdistan'ın diğer parçalarında –genel içindeki yeri ve rolünü dikkate alarak– gelişen ulusal kurtuluş hareketleriyle ve yine, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerle, ezilen halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketleriyle ve Avrupa proletaryası ve devrimci demokratik kamuoyuyla ilişki ve ittifakları temel almalı; başta Türk halkı olmak üzere tüm dünya ve bölge halklarıyla, öz çıkarlarından taviz vermeden ve iç işlerine saygı temelinde kardeşlik duygularıyla hareket etmeli ve karşılıklı yardımlaşmayı, dayanışmayı somut bir gerçeklik haline getirmelidir.

Yine, bu cephe, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki her türlü ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel varlığına; onunla ajan bir statü içinde bağlanmış olan Kürt feodal-komprador sınıfına ve her türden gerici ortaçağ kalıntılarına; Ortadoğu gericiliğine ve tüm bu karşı-devrimci yapıların temel dayanağı olan emperyalist-kapitalist sisteme karşı her düzeyde mücadeleyi temel almaktadır. Her türlü gerici özellik taşıyan reformist ve uzlaşmacı çözümlere karşı mücadele ederek, düşmana hizmet edebilecek bu tür çözümlenmeleri boşa çıkartmalıdır.

Kürdistan koşullarında, böylesi bir cephenin dayanağı temel güç, işçi-köylü temel ittifakı ve devrimci aydınlardır. Yani, işçilerin, köylülerin ve devrimci aydınlardan blokudur. İşçi sınıfı, ideolojik-politik hattıyla daha çok önder rolü oynarken, köylülük, özellikle de köylülüğün bel kemiğini oluşturan yoksul köylülük, silahlı mücadelenin dayanağı temel güçtür. Kuşkusuz bu temelde mücadele geliştikçe, kent küçük-burjuvazisinin ve diğer yurtsever kesimlerin de cepheye katılmaları kaçınılmaz olacaktır.

Gelinen aşamada, gelişen ulusal direniş mücadelemiz Kürdistan'daki tüm sınıf ve tabakaları etkilemiş, en azından bir bilinç uyarmasını sağlamıştır. Her kesim, kendi sınıfsal konumuna ve çıkarına uygun olarak, bu soylu adım karşısında, olumlu ya da olumsuz, bir tutum belirlemek zorunda kalmıştır. Ulusal direniş savaşımız geliştikçe, ulusal direniş cephesi bilincinin ve örgütlenilmesinin geliştirilmesi, zorunlu bir görev olarak kendisini dayatmaktadır. Gayet doğaldır ki, Kürdistan koşullarında, sıradan bir bilince ve örgütlülüğe değil, devrimci ve ulusal kurtuluşçu bir bilince ve örgütlülüğe ihtiyaç vardır. Bu da, kitlelerin peşinde giden değil, onları ilerleten, sürekli bir gelişme içine çeken, örgütleniren ve bu temelde eyleme kaldıran bilinçli ve örgütlü bir faaliyetin geliştirilmesiyle mümkündür.

Öyle bir dönemden geçmekteyiz ki, eğer bugün,

bilimsel ve doğru tahlillerle, bundan kaynaklanan doğru program hedefleriyle, bu hedeflere uygun stratejik ve taktik yaklaşımlarla ve günlük olarak atılacak pratik adımlarla ilerleyemezsek ve tüm bu öğeleri birleştiremezsek; son derece hareketli siyasal bir yaşam içerisine girilen bu dönemde, halkımızın kurtuluş isteyen arzu ve isteği ve bu uğurda hiç bir fedakârlıktan kaçınmayacağı enerjisi, kendi öz gerçekliğine karşı kullanılır bir hale gelme tehlikesiyle karşı karşıya gelme durumu doğabilecektir. Güncel siyasal gelişmeler değerlendirildiğinde, bunu anlamamak mümkün değildir.

Tüm bir ulus, bir halk olarak yeni bir sürece giriyoruz. Gerek toplumsal yapımızdan kaynaklanan tüm bu olumsuz yapının tersine dönüştürülmesini, gerekse de, kendisini çeşitli biçimlerde gösteren kaos ve demogojik ortamdan çıkış yolu bulamayan dürüst, iyi niyetli ulusal kurtuluşçu kişilikle, ortamın bulanıklığından yararlanmak isteyen sahte kişiliklerin ayrışmasını sağlamak, herkesin olması gereken yerde olmasını sağlayacak ortamı oluşturmak gerekiyor. Bu, aynı zamanda, toplumun, ulusun ve halkın kendi kaderine sahip çıkma sürecidir de. Geline nokta, böylesi bir dönüm noktasıdır.

Tabii ki, bu günlere kolay gelinmedi. 1960'lı yıllardan itibaren Kürdistan'da gelişen sömürgeci kapitalizm, toplumun eski durgun yapısını parçalayarak, sosyal ayrışmayı hızlandırmıştır. Böylece, feodal-komprador sınıf, küçük burjuvazi, köylülük ve proletarya gibi çağımızın yeni modern güçleri Kürdistan'da da oluştu. Bu, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin proletarya öncülüğünde gelişmesinin de objektif temelidir. Bu temelde, Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz 1973'lü yıllarla birlikte ilk filizlerini verdi ve içinde, ulusal direniş mücadelemizin önderlerinin de bulunduğu yüzlerce devrimci militanın ve yurtseverin aktığı kanların; başta Diyarbakır zindanları olmak üzere zindanlarda ve dışarda gösterilen kahramanca direnişin ve harcanan yoğun emeğin ürünü olarak günümüze kadar geldi. Türk sömürgeciliğinin her türlü vahşiyane bastırma çabalarına karşın, bu mücadele durdurulamadı. Tam tersine, Kürdistan'ın milyonlarını etkisi altına alarak giderek gelişip güçlendi. 12 Eylül askeri faşist rejimiyle, ulusal direniş savaşımızın kesintiye uğratılması, boğulmasının sağlanması için sarfedilen çok yönlü çabalar da güçlü bir biçimde boşa çıkartıldı ve daha güçlü bir faaliyet için

yapılan hazırlıklar başarıyla tamamlandı. 15 Ağustos devrimci direniş atılımıyla, ulusal direniş mücadelemiz yeni bir evreye girmiştir.

Ulusal Direniş Mücadelemizin atılan bu yeni adımı, çıkarları bağımsızlık ve özgürlükte ifadesini bulan Kürdistan'ın emekçi ve yurtsever kesimlerinde, bir yandan büyük bir coşku ve desteğe yol açarken, diğer yandan, bu coşku ve destek, direniş saflarına artan oranda ve dolaylı -dolaysız katılma biçiminde somutluk da kazanmaktadır. Yaşanan bu gelişmeler, devrimcileri, daha da ciddi görev ve sorumluluklarla karşı karşıya bırakmaktadır. Açık ki halkımızın mücadele saflarına katılımlarını bir arzu ve istek olmaktan çıkartıp, günümüzde faşist bir karakter de kazanan Türk sömürgeciliğine karşı örgütlü ve savaşkan bir güce dönüştürmek gerekir.

İşte BERXWEDAN, sözü edilen bu gelişmelerin ürünü olarak, bir ihtiyaca cevap vermek için yayın hayatına başlıyor. Dayandığı temel ise, kısa, fakat güçlü deneylerle dolu, proletarya öncülüğünde gelişen Ulusal Direniş Mücadelemizdir. Kaynağını ve gücünü buradan almaktadır.

BERXWEDAN, Avrupa'da bulunan Kürdistanlı emekçilerin, yurtseverlerin ve demokratların, tüm bu sorunları ve çözüm yollarını, ulusal direniş mücadelemizin örgütlü bir cephe gücüne dönüşüm sorunlarını tartıştığı bir platform, böylesi bir organ olma işlevini gören bir yayın organı olacaktır. Elbette ki, salt sorunların tartışılmasıyla yetinilmeyecektir. Aynı zamanda, pratik çözümler doğrultusunda adımlar atacak, ulusal direniş cephesi perspektifiyle hareket ederek, propaganda, ajitasyon ve örgütlenme konusunda gerekli toparlayıcılık rolünü de, gücü oranında yerine getirmeye çalışacaktır. Yine, ulusal direniş cephesinin gelişmesi önünde engel teşkil eden çeşitli yanlış anlayışlara ve tutumlara karşı da, doğru anlayışın yılmaz bir savunucusu olacaktır.

Açık ki BERXWEDAN'ın böylesi bir rolü oynayabilmesi, Bağımsız ve Özgür bir Kürdistan'dan yana olan tüm Kürdistanlı emekçilerin, yurtseverlerin, demokratların ve devrimci aydınların, her düzeyde sunacakları katkılarla mümkün olacak, onların sunacağı destekle ancak bu rolünü oynayabilecektir.

★

Impressum:

N. UGUS

"Berxwedan"

Bank Str. 69

4000 Düsseldorf 30

Yazışma Adresi

Berxwedan

Bank str. 69

4000 Düsseldorf 30

OKUYUCUYA;

Çağımızda emperyalizm ve işbirlikçilerinin birleşmiş gücü ile sosyalist sistem ve ulusal kurtuluş hareketlerinin birleşmiş gücü göz önüne getirilirse; dünyanın en ücra köşesinde bile ortaya çıkacak bir hareketin bu saflaşma içinde yerini bulması zorunludur. Bu, çağdaş bir halk, bir hareket olmanın zorunlu gereğidir.

Daha köleci dönemde bile kabileler, aşiretler kendi öz güçlerini temel alma koşuluyla belli ilişkiler geliştirmişlerdir. İkel örgütlenme biçinine sahip olan Cermen ve Slav aşiretleri dönemin en güçlü imparatorluğu olan Roma imparatorluğuna karşı mücadelelerini zaferle taçlandırmışlardır. Hiç kuşkusuz ki, onların zaferi Roma imparatorluğuna karşı genelde bir mücadelenin yükselmiş olması ve bu imparatorluğun çöküş sürecini yaşamasına yakından bağlıdır.

O dönemlerde bu böyle ise; günümüz dünyasında böyle bir çağdaşlığa ulaşmama, açık ki çok daha vahim bir yanılgıdır. Bu, Avrupa sahası için de geçerlidir. Ve çok daha büyük önemdedir.

Herşeyden önce Avrupa, kendine özgü bir konuma sahiptir. Bilindiği gibi Avrupa, burjuva demokratik ve ulusal kurtuluş hareketlerinin ilk ortaya çıktığı ve geliştiği alandır. Burjuva demokratik kültür ve kurumlar oldukça güçlüdür. Dünya halklarına ulus, ulusçuluk, sosyalizm vb. düşünceleri buradan taşırılmıştır. Çağdaş uygarlığın beşiği olması itibarıyla, çağdaş ulusal ve sınıfsal kurtuluş hareketleri esas olarak burada biçimlenip gelişmiştir.

İster dünya halklarının baskı ve sömürü altına alınmasında ve isterse bu baskı ve sömürüye karşı halkların geliştirdiği direnişlerden Avrupa'nın doğrudan sorumluluğu vardır. Diğer bir deyişle; gerek kapitalizme dayalı sömürgeciliğin geliştirilmesinde ve gerekse bu sömürgeci yapıya karşı mücadelelerin yürütülmesinde Avrupa önemli bir role sahiptir. İşçi sınıfı hareketleri açısından da aynı durum sözkonusudur. İşçi sınıfı hareketleri buradan gelişip dünyaya yayılmıştır.

Dünyanın neresinde gelişirse gelişsin her çağdaş hareket Avrupa ile ilişki kurar ve orada kendisini tanıtmaya, kabul ettirmeye çalışır.

Bu anlamda Avrupa ve onun kamuoyu, dikkate alınmak zorundadır. Zira, nasıl ki çağdaş sorunların oluşumunda rolü olmuşsa; onların çözümünde de rolü ihmal edilmemelidir.

Bu genelde böyle olduğu gibi, Türkiye açısından da açık bir gerçektir.

Genel anlamda Avrupa-Türkiye ilişkisi ele alındığında çok eskilere, Osmanlılar öncesine dek dayandırılmak mümkündür. Neki; biz daha çok Türk burjuvazisinin iktidara yükseldiğinde Avrupayla geliştirdiği ilişki ve bu ilişkinin günümüzde vardığı düzeyle ilgilenmek durumundayız.

Bilindiği gibi Türk burjuvazisi emperyalist yanlısı, işbirlikçi ve bu haliyle keskin batı yanlısı geçinen bir güçtür. En erkenden Ortadoğu halklarına sırt çevirip, batıya yönelerek onunla kader birliği etmeye çalışmıştır. Kemalizm bu konuda küçümsemeyecek ölçüde çaba harcamıştır. Bu, Türk burjuvazisinin emperyalizme dayanarak yaşama isteği idi. Osmanlılık döneminde emperyalizmi (özellikle İngiliz ve Fransız emperyalizmi) kendi çıkarları gereği bu gücü ayakta tutmaya çalışmaktaydı. Rus Çarlığının yayılmasını engellemek için bunu yapmak zorundaydı.

Genç Türk burjuvazisinin desteklenme olayı ise; bu sefer Çarlığa karşı değil, Sovyetler Birliğine karşı olan düşmanca amaçlarındandı. Türkiye Cumhuriyetinin NATO'ya alınmasıyla birlikte ise; bu politikaya çok yönlü önem vererek, ne pahasına olursa olsun Türkiye'yi NATO ittifakı içinde tutmak; onu sosyalizme ve bölge ulusal kurtuluş hareketlerine karşı bir kaldıraç olarak kullanmak, kendileri açısından stratejik önemde idi.

Düşman kampı açısından durum böyle ise; halkımız açısından, Avrupa işçi sınıfı ve demokratik kamuoyu ile ilişki kurmak, onlara mücadelemizi tanıtmak, kabul ettirmek büyük önemdedir.

Bilinmektedir ki, uzun yıllar dünya, Kürdistan'dan ve Kürt halkından habersiz olmuştu. Öyleki, düşman bu sorunu hallettiğini düşündüğü bir dönemde; dost olması gerekenler de, ya bu gerçekliği yokumsamış ya da kuşkuyla bakılmıştır ona.

12 Eylül faşist müdahalesiyle birlikte; KUKH'nin öncü gücünün dışarı açılışı ve yeni dönemin hazırlıklarının

yapılması sorunu gündeme gelmiştir. Bölgemiz olan Ortadoğu'ya açılışı temel alırken; bir kanalla da Avrupa sahasındaki emekçi kitlelerimiz ve kamuoyuna yaklaşmak gündeme gelmiştir.

İşte, öncünün hazırlıklarını sürdürdüğü bu yıllarda Diyarbakır zindanlarında yükselen direniş en çok bu alan da yoğunlaşmış olması itibarıyla, cezaevi duvarlarını çokça aşarak Kürdistan devrimine önderlik etmekteydi. Bu durum ülke zemini boyutlarını da aşarak yankısını, başta yurtdışında bulunan emekçi Kürdistan halkında ve demokratik kamuoyunda buldu. Avrupa'daki emekçi kitlelerimiz yıllarca bastırılmış buldukları direnişçi duygularını harekete geçirerek kendi öz evlatları olan Devrim Şehitlerine sahip çıkan eylemlerini koydular. Artık durum en geniş Avrupa kamuoyunda yankısını bulmuştu. Avrupa demokratları arasında Kürdistan sorunu bir aktualite oluşturmaktaydı, Tartışmalar yoğunlaşarak 84'lere gelindi.

1984'ün yaz aylarına gelindiğinde, 15 Ağustos direniş atılımı Avrupa kamuoyunun gözlerini daha büyük oranda Kürdistan'a çevirdi. Demokratik çevreler bu gelişmeleri sempatiyle selamlarken; Avrupa emperyalist yönetimleri telaşlanarak sorunu parlamento gündemlerine getirdiler. Ülke zemininde yükselen direniş tüm tecrit duvarlarını yırtarak, böyle ikili bir tartışmanın sürdürülmesini sağlamıştır. Önümüzdeki dönem bu tartışmaların daha da yoğunlaşacağı şimdiden besbellidir. Elbette ki, bu sahadaki kamuoyunun yürüttüğü tartışmalardan halkımızın haberdar olması en doğal hakkıdır.

BERXWEDAN'ın önüne gerçekleştirmesi için koyduğu çok çeşitli görevlerinden birisi de budur. Bu amaçla, böyle bir sayfa açmış bulunmaktayız. Sayfamızın güçlü ve doyurucu olması, açık ki Avrupa kamuoyunun ilgi derecesine ve bizlere sunacağı desteğe doğrudan bağlı olacaktır.

BERXWEDAN bir anlamda okuyucularıyla Avrupa demokratları arasındaki diyalogu da sağlamış olacaktır. Okuyucular bu sayfadan okuyacakları mektup, yazı ve reportajlardan Avrupa demokratlarının ülkeleri hakkındaki düşüncelerini öğrenmiş olacaklardır.

DİLİNDEN

Gazetemiz Berxwedan yayına girerken Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ihtiyaçlarına yetkin bir biçimde cevap verebilmek ve toplumumuzun emekçi kesimlerini geniş alanlarda kucaklayabilmek için önüne başarılması gereken görevler koymuştur.

Emekçilerin dilinden adıyla devam edecek olan bu sayfa, Avrupa'dan Arap çöllerine kadar adeta bir köle gibi pazarlanan, ülkelerinden kopararak yeni acı ve sorunlar içine itilen Kürdistanlı emekçilerin sayfası olacaktır. Bu sayfa, yurtdışındaki Kürdistanlı emekçilerin yaşam koşulları, çalışma alanlarında doğan sorunları ve en önemlisi de ülkemiz kurtuluş mücadelesinin kopmaz bir parçası olarak onların mücadeleye ilişkin düşünceleri, önerileri ve eleştirilerini ilettilikleri, kendilerinin yazdıkları bir sayfa olma durumundadır.

Bu sayfayla yurtdışındaki emekçilerimiz, sorunları ve görüşlerini en geniş bir biçimde ortaya koyabilecekleri bir kürsüye kavuşmaktadırlar.

Elbette ki bugüne kadar, gerek Türkiye ve gerekse Kürdistanlı birçok güç özellikle Avrupa'da "yabancı işçiler" olarak adlandırılan yurtdışındaki emekçilerin sorunlarına "eğilme" ve hatta gazete sayfalarını neredeyse tümüyle buna ayırma durumunda olabilmişlerdir. Ama, ülkelerimizin mücadelesi ve sorunlarından kopuk ve temelden farklı amaçlarla sürdürülen bu çabalar ve yayınlar, yurtdışındaki emekçilerimizin sesi olarak kabul edilemez. Emekçileri güncel sorunlara bağarak, o sorunların nasıl ve hangi araçlarla ve neye bağlı olarak çözümleneceğini göstermeyen yaklaşımların herşeyden önce emekçilerin nezdinde en küçük bir itibar görmemesi bile bu gerçeği anlatmak için yeterlidir.

Ortada olan bir gerçektir ki, yurtdışındaki emekçiler, gerek çalıştıkları ülkelerden ve gerekse bizzat kendi ülkelerinden kaynaklanan ağır sorunlarla boğuşmaktadırlar. Yurt dışına

Yurtsever Kürdistanlı Emekçiler!

çıkış amaçları da hemen çoğunlukla maddi nedenlere dayandığından, bu alanlarda kendilerine verilen en tortu ve ucuz işlere bile hayır diyemekte, ve üstelik tüm enerjilerini ortaya koyarak çalıştıkları bu işlerden bir günde atılabilmektedirler. Ortadoğu ülkelerinde çalışan emekçiler ise Avrupa'da çalışanlara nazaran çok daha büyük zorluklarla boğuşmaktadırlar. Adeta bir köle tüccarı durumundaki işçi simsarlarının, sömürgeci-faşist Türk devletinin ve bu alandaki işverenlerin pençeleri altında miyeti olarak kabul edilmelidir. Sisteme karşı bir mücadeleyle değil, ama ona dayanarak, onun sözde üstünlükleri karşısında adeta secdeye yatarak kendi sınıf çıkarlarını güvenceye alma ve hatta bireysel plandaki kurtuluşlarını sağlamak için ileriye sürülmüş olan bu tarzdaki görüşlerin sahteliğinin ötesinde, taşıdığı tehlike iyi kavranmak zorundadır.

Elbetteki Avrupa'nın kaynaklık ettiği bu sahte oluşumlara rağmen, bu alanın dünya uluslarının mücadele ve gelişimlerinde taşıdığı önem de inkar edilemez. Güçlü bir biçimde yaklaşıldığında, teslimiyet değil, insanlığın ileri öğelerinin ve yüzyılların deneyinin özümsemesi hedeflendiğinde gelişmeyi birçok bakımdan olumlu yönde etkileyecek olan bu alan, tersi durumda en sahte görüntüler altında halkların kurtuluş umutlarını boğan iliklerine kadar sömürülmekte ve hiçbir günveceye sahip olmaksızın boğaz tokluğuna çalışmaktadırlar. Yine, gerek Avrupa'da ve gerekse Ortadoğu ve diğer alanların emek pazarlarında döviz amacıyla satılarak, ülkelerinden koparılan bu insanlarımız, bu ağır sömürünün yanı sıra, kendi ülkelerinden uzak bir alanda bulunmanın diğer sancılarını da yaşamaktadırlar. Bunlar, farklı bir toplumsal yapıda yaşamının doğurduğu sorunlardan, aile sorunlarına vb. ne kadar tek tek ele alındığında, adeta emekçinin yaşamının her anını ilgilendiren ve elbette ki bu nedenle de gözardı edilemeyecek problemlerdir. Emekçiler öylesine bir mengeneye sıkıştırılmışlardır ki, adeta dünyadan koparılmış, ülkelerinden çıkarılmış ve hatta hatta ailelerinden koparılmışlardır. Bu duru-

mun ortaya çıkardığı problemler, emekçinin yaşamını doğrudan ilgilendiren sorunlar olduğu gibi, aynı biçimde ulusal kurtuluş mücadelesinin de ilgilenmek ve çözüm yollarını göstermek zorunda olduğu sorunlardır.

Kürdistan halkı bugün içinde bulunduğu ulusal kurtuluş mücadelesindedir ki, hemen tüm sorunlarını bilince çıkarma ve çözüm yollarını görme olanağına kavuşmuştur. Daha yakın zamana kadar kendi ülke gerçekliğinden bile habersiz, geleceğe bakışı karartılmış durumda ve çözümsüzlüğün girdabında bulunurken, bugün, tarihten günümüze kadar birikmiş ve ağırlaşmış sorunlarını, bu sorunların kaynağı ve çözüm yolunu görebilmekte ve bu doğrultuda bir mücadele vermektedir. Yurtdışındaki emekçiler de bu gelişmenin dışında değildirler. Ve hatta onlar, çalıştıkları ülkelerde Kürdistan'ın nasıl bir cehennemî yaşama mahkum edilmiş olduğunu, böyle bir yaşamın dünyadaki hiçbir halk tarafından kabul edilmediğini çok daha açık bir biçimde görebilmektedirler. Dünya halklarının yüzyıllar önce atıldıkları ulusal bağımsızlık mücadelesinin köle halklar için tek kurtuluş yolu olduğunu, emperyalizmin nasıl bir sömürü ve talan üzerinde yaşadığını dünyayı tanıyarak öğrenmektedirler. Elbette bu da onları, en erkenden kendi ülkelerinin sorunlarına eğilmeye itmekte, dünya halklarından aldıkları bu güç ve cesaretle mücadeleye daha büyük bir şevkle atılmaktadırlar.

Temelinde Kürdistan'daki direniş mücadelesinin yarattığı bu gelişmeye rağmen, özellikle belli odaklardan kaynaklanan çarpık, köreltici birçok anlayış ve ilişki tarzlarının geliştirilip batak haline de dönüşebilmektedir. Bu, siyasi plandan kişilerin yaşamına kadar yansıyan birçok örnekle kanıtlanmış bir durumdur.

Avrupa'daki emekçiler hemen yanbaşlarında cereyan eden bu gelişmeleri çok yakından takip etmekte ve kendi sorunlarının da bu çıkışlara nasıl bir temel yapılmak istendiğini iğrentiyle seyretilmektedirler. Başlangıçta "yabancı işçiler" vb. gibi sorunlarla yapılan çıkışların neyi hedefle-

diği bugün çok daha açıktır. Ve bu güçler artık kendilerini gizleme gereğini bile duymayacak kadar pervasızlaşmışlardır. Düşüncede, mücadelede ve ruhsal olarak devrimden kopuşu, dağınıklığı ve örgütsüzlüğü öğütleyen ve en soysuz düşkünlükleri birer meziyetmiş gibi "devrimcilik" yaftası altında halka sunmaya çalışan bu anlayışların sahipleri, bu konuda da mek istendiği de bilinmektedir. Türk sömürgeci burjuvazisi ve onun dış dayanakları emperyalist güçler için yağlı bir sömürü kaynağı olan emekçilerimiz, bir kez de "sol" adına hareket eden bazı çevrelerin bu alanlarda kendilerine sağlamak istedikleri yaşam biçimine bir araç haline getirilmek istenmektedir. Ancak, daha ilk ortaya atıldıklarında ne kadar kof, çürük ve karşı-devrime hizmet eden görüşler oldukları açıkça ortaya çıkan bu anlayışların, mücadele karşısında fazla tutunamayacağı ortadadır.

Henüz kölelik boyunduruğu altında yaşayan sömürge bir ülkenin insanları olarak, hiçbir ülkede özgür ve saygın yaşayamayacaklarını bilen emekçiler, bu gerçeği yaşamın içinde öğrenmişlerdir. Ve onlar yine bilmekteyizler ki, bu sömürge boyun-

durduğuna karşı mücadele etmeksizin hiçbir biçimde ve hiçbir sorunlarına köklü çözüm söz konusu olmayacaktır.

Ulusal ve sosyal mücadelelerin ilk beşiği olan Avrupa, insanlığın tarih boyunca mücadele içinde yoğurup şekillendirdiği çok güçlü öğeleri bağrında taşımaktadır. Ama, bugün bunlar kapitalist-emperyalizmin elinde tanınmaz bir duruma getirilmiştir. Emperyalizmin tüm insanlık değerlerine ve kazanımlarına karşı çok yönlü bir savaş içinde olduğu bu alanlarda çok net bir biçimde görülebilmektedir. Kapitalist-emperyalizm kendi bunalımını tüm topluma da yansıtarak, hemen her kesim üzerinde önemli tahribatlarda bulunmuştur. İnsanlığın gelişiminde tarih boyunca çok önemli ve itici bir rol oynayan Avrupa, bugün adeta insanlığa karşı savaşın bir merkezi haline getirilmiştir.

Dünyamız, ABD ve Avrupa emperyalist güçlerinin ortak saldırı ve komploları ile karşı karşıya bulunmaktadır. Emperyalist sistemin bu ortak saldırılarında Avrupa'nın ayrıca bir önem taşıdığı belirtilmelidir. Sözde demokrasinin, özgürlük ve

insan haklarına saygının örneği olarak gösterilen bu alan, yırtılmış bulunan bu sahtekârlık perdesine rağmen, hâlâ bu tarzda gösterilebilmektedirler. Ama işin ilginç de, devrimci geçinen birçok gücün bile bunlar karşısında kendilerinden geçmektedirler. Şüphesiz ki bunlar kendiliğinden ortaya çıkan ve doğal karşılanması gereken gelişmeler değildir. Daha çok, devrimi geliştirmede, ve sorunlara köklü çözümler getirmede yetersiz sınıfların, liberal ve küçük-burjuva çevrelerin çıkmazı, teslim kesin ve kararlı cevabı bizzat emekçilerden almaktadırlar. Gazetemize gönderilen konuya ilişkin okuyucu mektuplarını sayfamız elverdiği ölçüde yayınlayacak, emekçilerin kendilerini ve mücadeleyi nasıl değerlendiren, bu mücadele için hangi fedakârlıklara ve görevlere hazır olduklarını bizzat kendi dillerinden vermeye çalışacağız.

Açık bir gerçektir ki, gerek doğrudan Türk sömürgeciliği ve emperyalizmden, gerekse dolaylı mücadeleye yöneltlen her saldırı, bu alanlarda herşeyden önce emekçilerin çelikten duvarına çarpacak ve fiyaskoyla sonuçlanacaktır.

Qampanya kû bi Armanca Alîkariya Tekoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan, di Navbera Mêjûyên 15ê Êlûnê û 15ê Mijdarê 1984 de Pêkhat, ji Hedefên Xwe Derbasbûyî, bi Serkevtinî Dawî Pêhat!

Bi gava berxwedana şoreşger a 15ê Tebaxê ku bin pêşengîya PKK bi destê tekoşerên HRK bicih hat û di vê dema nûh de ku di şerê rizgariya netewa Kurdistan de destpêkandin; welatparêzên kedkar ji Kurdistanê jî, di qada Awrûpa de, bi armanca berdestkirina alîkariyên xwe yên aktîf, dest bi qempanyeki bêşê kirin û bi serfirazî dawî pêhat.

Bêşik û guman, a kû sercemên livbaziye diyar dike, tekoşîna berxwedanî ku li welatê me tê meşandin e.

Sedema bingehî a kû serkeftina qampanyê datîne holê, ditin û pratîka rast a PKK, derheqê vê yekê ye. Ew, herîtim baweriya xwe bi hima kakilkî a gelê xwe aniye, û vê jî xwe re bingeh girtîye û tenha ser vê bingehê dest bi xebatên xwe li derveyî welat kirîye.

Ger Tevergera Rizgariya Netewa Kurdistan, bixwesta biba tevgereke geli, hewcebû hima xwe a kakilkî, jî xwe re şerteki bingehî bigre. Tekoşîna dihat pêşvebirin, girîngbû berî hertiştî di nav gelê xwe de, derfeta jîyanê peyda bike, hevkarîya gel bistêne û alîkariya gel bibîne. Tenê li ser vê bingehê dikarî bû tifaqên xwe yên derveyî pêkbêne, jî wanan alîkariya hewce bistêne.

Tehlûkên pêşvebirina tevgeran li ser bingehên derveyî, di diroka derbasbûyî a pratîkên li Tirkîye û Kurdistanê de, berçavane. Tevergerên ku hin deman de derketin holê, jî ber kû hima gelên xwe jî xwe re bingeh negirtin, bûn dükî hîn hêzên biyani. Ev, netîceki xwerû a girêdana di barê maddî de bû.

Berî her tiştî a girîng ewe kû, dakû gelek jî bona xwe bixwe şiyar bike, rizgariya xwe biqulibêne mesela xwe a bingehî û rizgariya xwe bîdest bêne, hewceye daxwazên tekoşîna zabike.

Kemasiya pêwîstir yên tevgere çepên Tirkîye, kû ger jî berê û ger jî iro tê ditin, baweriya xwekomkirin û rizibûna li Awrûpa ye. Ev birûbaweriya çewt û şaş, iro hîn hêzên jî Tirkîye û Kurdistanê aniye qonaxeki bi tehlûke. Piştî zêdebûna pikolîyan, ev hêzên kû hêviyên xwe li derheqê şoreşê hindakirin, hîn pêwendî û tîkîli bi hîn kesûdorên li Awrûpa re pêşvebirin û li gora daxwazên van hêzan xwe livandin. Girêdaniya maddî, wan kîre hewşeki wûsa, kû bibin dükî hîn leyistokên dijmin li ser gel.

Lê belê, ger armanca şoreşa welat be; hertiştî bi pêşketinên li welatî biçi be serî,

bingeha kû meriv li Awrûpa piştî xwe bidê jî, divê hima gel a kakilkî be.

Neticên qampanya bêşê, keda bawerîki şoreşger a bîvi awahî ye. Herkesê tevi qampanyayê bû, bi zanîne jî bona çê ev çerxiyê xwe daye, xwe livand û bi zanîna pêwîstiya daratiya serbixwe, alîkariya xwe jî bo rizgariya niştîmani berdest kirîye. Ya jî wê jî girîngtir, girêdana di navberê pêşeng û girsên gel de zexmûxurt kirîye, potansiyela girsan bi rengêki eşkere daniye holê.

Qampanya bi rih û zanîstîki bi vi awahî hat berdewamkirin. Di qampanya alîkariya Tekoşîna Rizgariya Netewî de kû bivê zanîstî û rihê hat meşandin û taybetiyên xebateke bo sosyalîzmê dani holê, jî xeyrî hîn tiştên bi qîymet (mîna zêr hwd.), 720.384 DM jî hat civandin.

Bilî hemû êrişên dijmin yên li her merhele, welatparêzên kedkar ji Kurdistan bi zanîstiya wezîfa niştîmani û berpîrsiyariya delameta welatî karûbarên xwe ajotin, bîvi awahî şanî kirin kû hevkar û piştigirtê Tekoşîna Berxwedana Netewî, a pêşvedîce ne.

OKUYUCUYA;

Gazetemiz Berxwedan, yayın hayatına başlarken, ulusal kurtuluşçu ideoloji ve politikanın ışığında, mücadeleimizin değişik sorunlarının çözümün de katkıda bulunmak amacıyla kültür-sanat ve edebiyat sayfasını açmış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi bulunduğumuz Avrupa sahasında kültürel alanda ulusal kurtuluşçulukla bağdaşmayan bir dizi anlayış mevcuttur.

Halkımızın topyekün örgütlenmesi ve onun siyasal birliğinin yaratılmasının acil bir görev haline geldiği bu dönemde böylesi dar çıkarıcı anlayışların yaşatılması kabul edilemeyecek bir durumdur.

Bunun için gazetemiz Berxwedan, ulusal bağımsızlığımızla çelişen anlayışlarla mücadele içerisinde ulusal kurtuluşçu kültür politikası çerçevesinde, varolan kültür değerlerimizin inceleme ve araştırma sonuçlarını

toparlayıp Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin hizmetine sunma görevini önüne koymuş bulunmaktadır.

Bu durum da ancak, yurtsever Kürdistanlıların yayın politikamızla çelişmeyen kültür-sanat-edebiyat ile ilgili inceleme ve yorum, şiir, hikaye, fikir, vb. ni gazetemize göndermeleri ile Berxwedan daha da güçlenerek önüne koyduğu hedefe ulaşabilecektir.

VE KIRMIZI KARANFİL FİŞKİRACAK ARKASINDAN..

Ha dedik babo
Dersim'den Koçgiri'den Zilan'dan
ha dedik ha
Şeyh Sait'ten Seyit Rizo'dan
ha dedik.
Bir avuçtuk
parçadan parça
zulüm sömürüye, baskıya karşıydık
ayaklandık
bir avuçtuk babo bir avuç
bir avuç silahşör
cengaverdik
kadındık-kızdık delikanlıydık....
yeni bıyığı terlemiş,
ihtiyardık babo ihtiyar
saç sakal ak
iki büklümdük
üstüne üstüne yürüdük düşmanın
kaçmadık önünden
yedi sülalemizin intikamını aldı kurşunlarımız
bilcümle şehitlerimiz
babayiğitlerin
toy delikanlıların
kadınlarımızın
kadınlarımızın babo
onlar ki yiğitten yiğit
onlar ki tarihin zulmünü sırtlayan
onlar ki babo
canpareleri karınlarında
dünyaya süngü ucunda gelen
kan vardı arpacıkta
kan vardı kan
bastık
bastık
bastık tetiğe
bilcümle şehitlerimizin anısına
parça parçaydık ya babo
parçadan parça
yolun sonunu göremezdik evvelden
bir duvar gibi kaplamışlardı
çıkarları uğruna bile değil

parçalanmışlık işlemiştii
uşaklık kalleşlik işlemiştii pis bedenlerine
bir duvar gibiydi önümüzde
kapkaranlık, kör kütük
ve hain feodal reis takımı
birleşemedik, birleşemedik
Ağrıyla, Paluyla, Gençle
birleşemedik babo
ve yenildik
kan akıyordu isyandan kan akıyordu oluk oluk
körpe bedenler namlusunda mitralyözlerin
genç ihtiyar çoluk çocuk
ve iplerde sallandık
üstüne üstüne yürüdük ölü bedenlerimizle ihanetin
boyun eğmedik

YURTSEVERLİK ÜZERİNE

İnsanlık tarihinde vatan olgusu daima kutsal kabul edilmiştir. Ama bu alandaki fikirlerin ve değerlerin en güçlü biçimde ortaya çıkışı insanlığın uluslar biçiminde örgütlendiği döneme rastlar. İnsanlığın yerleşik hayata geçişiyle başlayan yurt duygusu ve sevgisi, bu alanda üretimin gelişmesine paralel olarak belli bir gelişme gösterir.

Köleci dönemde üretim tarzı ve toplumsal bileşim daha çok kentsel bir nitelik gösteriyordu. Yurt olgusu ve yurt sevgisi de buna göre şekillenmişti. Kendi kentinin korunmasında, geliştirilmesinde ve diğer kentlere üstünlük sağlamasında yararlılık gösteren kişi vatansever kişi olarak nitelenirdi. Tabii bu daha çok köle sahibi ya da özgür vatandaşlara has olan bir onurdu. Bunun dışında koruyucu sınıf olarak nitelenen askeri kesim de bu onura ulaşabiliirdi.

Feodaldönemin yurtseverliği daha çok din ve giderek feodal imparatorlukların yayılmasında gösterilen fedakârlık ya da yabancı saldırılar karşısında yaşanan toprağın savunulması biçimindedir. Feodalizm daha çok kırsal bir nitelik taşıdığından yurt sevgisi de bu anlamda toprakların korunması ve genişletilmesinde bir anlam kazanırdı. Bu dönemdeki yurt ve vatan duygusu köleci sisteme göre daha kapsamlıdır. Bu da kendini derebeylik sistemi, giderek şövalyelik ve ardından güçlü kralıklara dönüşümde yurdu koruma kaygısının önemli bir etken olması çerçevesinde yatar.

Başta da belirtildiği üzere yurt sevgisinin ve vatan olgusunun çağdaş anlamda ölçüleri ilk defa kapitalizmin şafağında ortaya çıktı. Ulus ve ulusal devlet fikirleri ile birlikte hızla gelişen yurtseverlik, burjuvazi önderliğinde anti-feodal mücadelede önemli bir unsur ve harekete geçirici bir güç olmuştur. Tüm ulusu tek pazar altında birleştirme temel şiarıyla yola çıktığından, vatan duygusunu bir öğretiy ve ahlak kuralı haline getirmek zorundaydı. Tarihte ilk defa en gelişkin biçimiyle vatan belli bir sınıra ve içeriğe sahip oldu. Ulusun yaşadığı topraklar vatandı.

Hürriyet, eşitlik, kardeşlik sloganları, cumhuriyet için savaşmak biçiminde somutlaşan değerler aynı zamanda yurt sevgisini kutsallaştıran duyguları dile getirirdi. Burjuvazi tüm ulusu kendi önderliğinde birleştirirken, yani ulusa önderlik ederken en çok bu duyguları işliyordu. Onun bu önderliği, kendi çıkarlarını en iyi ulusal birlik ve bütünlükte, bu birliğin siyasal yansımaları olan devlette görmesinden ötürüdür. Bu duygular toplumda o kadar derinlere işlemiştir ki; proletaryanın ideolojik, politik planda en gelişkin olduğu dönemlerinde bile; hiç de yurt savunması olmayan en canli savaşlara emekçi kitlelerin katılımı sağlanabilmiştir. "Yurt savunması" demogojileri ile uzun süre sosyalşöven önderler işçi sınıfını peşinden yürütebilmişlerdir.

Burjuvazi, anti-feodal mücadelesi sürecinde yurtseverdi. Bu mücadelede ortaya çıkardığı ekonomik, sosyal, kültürel, askeri, felsefi, sanatsal vb. her gelişme, aynı zamanda vatan sevgisini de ifade ediyordu. Toplumsal evrimin yasaları, tarihsel materyalist açıdan değerlendirildiğinde; tüm sınıf ve tabakaların burjuvazinin önderliğinde ulusal mücadeleye katılmaları ilerici bir tutumdur. Çünkü üretim güçlerinin gelişmesine hizmet ediyordu. Toplum kendi gelişiminde bu aşamayı, yani kapitalist aşamayı yaşamak zorundaydı. Bu yüzden de, özünde kendi sınıfsal çıkarlarını savunmasına rağmen, burjuva yurtseverliğinin uzun süre kabul edilmesi ve toplumun bir bütün olarak onun otoritesini ve anlayışını benimsemesini anlamak mümkündür. Ama bir dönem gelecekti ki, burjuvazinin bu yurt sevgisi ve onun adına yaptığı tüm çığırkanlıklar iğrenç bir maskeden öteye geçemeyecekti.

Burjuvazi, burjuva devrimleri ardından kendi sınıf çıkarlarını hayata geçirebilmek için, tüm toplumu denetimi altında tutmak istemektedir. Kendi politikasını hayata geçirebilmek için huzura ihtiyacı vardır. Egemen odur artık. Bu dönemden başlayarak devrimi daha ileri götürmek isteyenlerin karşısında bir engel durumuna dönüşür. Ona göre toplumda herhangi bir gelişme olacağına onun sağladığı huzur ortamında olmalıdır. Burjuvazinin gericiği de işte burada başlar.

Bir de proletaryanın gelişimi vardır. Her alanda burjuva çitleri yrtarak onu aşmaktadır. Burjuvazi kendi sanayii içinde böyle bir sınıfın doğuşuna yolaçmıştır. Proletarya, kısa zamanda burjuvaziyi her alanda geçmeyi başanır. Proletaryanın yavaş yavaş kendisi için bir sınıf durumuna geldiği dönem artık burjuvazinin devrimci barutunun tümünden tükendiği dönemdir. Bunun dışı yansımaları halklara karşı saldırganlıkta sınır tanımama biçimindedir. Dünyanın her alanında barbar bir sömürgecilik sürdürmeyi kendisine mubah sayar. İçteki işçi sınıfı hareketlerine azgınca saldırabilmekte, katliamlardan çekinmemektedir. Nevar ki, hâlâ ulusal sorunun çözümü konusunda kendisine görev dayatılan alanlar vardır. Ama proletarya korkusu onu bu dayatılan görevden vazgeçirmeye yeter. Burjuvazi artık devrimci değil, en azgın gericiliğin uzlaşıcısıdır. Fransa'da 1848 ve Almanya'da 1849 devrimlerinde burjuvazinin tavnı böyle olmuştur. Bu dönemde proletarya, yurt sevgisi ve yurtseverlik alanlarında da burjuvaziyi aşmış ve kendi öz proleter yurtseverliği ilkesini yaratmıştır.

1870 yılı, işçi sınıfı yurtseverliği ve burjuvazinin vatan hainliğinde önemli derslerle doludur. Alman-Fransız savaşı ve ardından Paris Komünü'nden söz etmek istiyoruz. Bu yılda Almanya'ya savaş açan Fransız burjuvazisinin yenil-

gisi ardından, Paris'te patlak veren Komün'e karşı burjuvazinin tavnı ne olmuştur? O kendi halkına karşı savaşmak için vatan topraklarını Alman burjuvazisine peşkeş çekmiş ve Alman ordularının desteği ile Paris halkını katletmeye yönelmiştir. İşte burjuvazinin vatanseverliği budur. Kapitalizmin emperyalist aşamaya ulaştığı dönemde, emperyalist burjuvazinin, yurt ve vatan değerlerinin en büyük düşmanı olduğu rahatlıkla görülebilir. Bütün dünyadaki emperyalist egemenlik, kendi ülkesinde de gericiğin sürekli güçlendirilmesini şart koşar. Emperyalist savaşlarda milyonlarca insanın katledilmesi ise onun kendi vatanına olan en büyük ihanetlerinden biridir.

Emperyalizm çağında da, burjuva ya da küçük-burjuva önderlikli anti-emperyalist ulusal kurtuluş hareketleri henüz varlığını sürdürür. Burjuva devriminin barutunu tükettiği bu dönemde bu hareketler, daha çok 1917 Ekim Devriminin yakın etkisini taşırlar. İki sistem arasında ve iki sisteme dayanarak bağımsız kapitalist

gelişme yaşamak istediklerinden, sosyalizmle de ilişkiye geçmek zorundadırlar. Bunlardan orta veya ticaret burjuvazisinin önderlik ettikleri burjuva devrimleri çok sınırlı bir anti-emperyalist özelliğe sahiptirler ve sınıfsal çıkarları emperyalizmle işbirliğini şart koşar. Bu dönemde emperyalizmin denetimine girmek onun için kaçınılmazdır. İşte bu noktada onun yurtseverliği de biter. Küçük-burjuvazinin önderlik ettiği ulusal kurtuluş hareketleri ise; sosyalizmin etkisine dayanarak bir süre bağımsız gelişimini sürdürse de, sonuçta bir yol ayrımına gelirler. Ya sosyalizme yönelir -ki bu durumda onun yurtseverliği daha yüce bir anlam kazanırsa da kompradorluk yanı ağır basan kesim etkinlik kurar ve emperyalizmle işbirliğine yönelir. Bu durumda da onun yurtseverliği tükenir.

Küçük-burjuvazinin tavnından da anlaşıldığı gibi, ara tabakaların yurtseverliği daha çok onun proletarya ve burjuvaziye karşı tutumuna bağlıdır. İki temel sınıfın izdüşümü olarak nitelenen ara tabakalar, daha çok hakim sınıfların etkisini taşıdıklarından, vatanseverlikleri de o yönlüdür.

Çağımızın en modern sınıfı olan proletaryanın yurtseverliği, en soylu ve en kahramanca bir niteliğe sahip olan bir yurtseverliktir. Onun vatan sevgisindeki sağlamlığı her alanda tüm geçmiş sınıflardan ileridedir. Vatan olgusunu değerlendirdiğimizde onu üzerinde yaşayan halktan soyutlayamayız. Yine vatana duyulan sevgi, o vatan üzerinde yaşayan halka duyulan sevgi ile özdeşdir. Proletarya öncesi, halklara önderlik eden tüm sınıflar, aynı zamanda sömürücü sınıflar olduklarından; onların sınıfsal çıkarlarının sonucu olarak takındıkları yurtseverlik tutumu, kendi halklarıyla çıkar çelişmesine düştükleri anda, onların yurtseverlik sıfatı

da düşer.

Proletarya başlangıçtan itibaren yurt sevgisi ve ulusal bağlılıkta en soylu değerleri yaratmıştır. Kendisi için bir sınıf durumuna geldiğinde, yani kendi kurtuluşunu ve kendisi ile birlikte toplumun kurtuluşunu her alanda formüle edip programlaştırdığında, yurtseverlik anlamında da bağımsız bir anlayışa sahip oldu. Bugün uzun yıllardan beri devam eden mücadelesi içinde işçi sınıfının yurtseverliği şekillenmiş, pratik bir olgu durumuna gelmiş, her alanda başarıyla sınanmıştır. Bu olguyu çeşitli yönleriyle ele alıp işlemek bizde yurtseverliğin nasıl ele alınması gerektiği konusunda ışık tutacaktır.

İşçi sınıfı nihai hedefine ulaşmak için bunun önündeki tüm engelleri ortadan kaldırmak zorundadır. Bu yapıyla ulusal bağımsızlığın bulunmadığı bir ülkede onun temel görevi bu bağımsızlığı sağlamaktır. Aynı şekilde tüm feodal pederşahi ilişkilerde de onun yolu üzerinde dikilen engellerdir. Bahsedilen engeller işçi sınıfının olduğu kadar diğer sınıf ve tabakaların da gelişmesi önünde engel oluştururlar. Proletarya gericiğin temellerine vurduğunda, kendisi ile birlikte kurtuluşunu sağlayacağı ezilen sınıflara olan sevgisini de dile getirir. Ulusal sorunda onun kararlı tutumu, yurdunun her özelliğini bilmesini, tanımasını ve herşeyi ile vatanını sevmesini de öğretir. Onun ulusal gelişmesinin önündeki engellere duyduğu kin ve öfke aynı zamanda vatanına duyduğu bağlılığın bir sonucudur.

Ulusal en yetkin biçimlerini sosyalist ulus kategorisinde yaratır. Proletarya sosyalizmi inşa ederken de yetkin bir yurtseverlik örneğini sunar.

Proletarya gerek sınıfsal gerekse ulusal alanda kazanımlarını korumada bağnazdır. Kazandığı mevzileri terketmez. Düşmanına taviz vermez. Bu alanda kahramanca savaşır. Hitler faşizmi ordularına karşı, sosyalist ana yurdu koruma savaşı ya da Sovyet halkının büyük yurtsever savaşı, yirmi milyon insanı şehit vererek bunun en açık örneğini sunmuştur. Çağdaş ulusal kurtuluş savaşlarında en donanımsız koşullarda gösterilen kahramanca direnişçilik proleter yurtseverliğinin bir başka yanını oluşturur.

Proleter yurtseverliği yüce kılan en temel özellik ise onun enternasyonalist karakteridir. Yine onu geçmiş sınıflardan ayıran bir nitelik de budur. Geçmiş toplumlarda yurtseverliği kendi çıkarıyla bağdaştırarak önderlik rolü oynayan sınıflar hiçbir zaman başka halklara ve sınıflara sevgi duymamışlardır. Tersine kendi çıkarlarını o halkları sömürme isteğinde görmüşler ve fırsat düştüğünde bunu hemen uygulamaya sokmuşlardır. Oysa proletarya bütün dünyadaki sınıf kardeşlerine sonsuz bir bağlılığa sahipken, ezilen halklara da güçlü bir sempati ve sevgi ile doludur. Bugün emperyalizme karşı yükselen tüm ulusal kurtuluş hareketleri uluslararası işçi sınıfının desteğini almaktadır. Sosyalist ahlak ve proletarya kardeşliğinin bir gereği olarak halklar arasında karşılıklı ulusal çıkarlara saygı temelinde, halkların yakınlaşma ve işbirliği; yine, proletaryanın yurtseverliği ile enternasyonalizmini

birarada yansıtan bir gerçektir.

Çeşitli yanlarıyla anlatmaya çalıştığımız yurtseverliğin Kürdistan'daki yansıması ve anlamı nedir? Dünya genelindeki bu gelişme bizim gerçekliğimize nasıl yansımıştır? Ülkemizin durumu gözönüne alındığında çeşitli sınıfların buna yaklaşımı nedir? Dünya genelinde bu olgunun, mevcut objektif ortama bağlı olarak geliştiği ve her yeni dönemde ortaya çıkan ekonomik, siyasal ve kültürel gelişim seyirinden kaynaklandığı görülebilmektedir. Bunun, Kürdistan gerçekliğinde özellikle son yüz yılda tamamen bir başaşağı gidiş ve ülkeden kopuş, ona yabancılaşma biçiminde geliştiği gerçeği ise tüm korunçuluğu ile meydandadır. 20. yüzyıl en ilkel klan ve kabilelerin bile çağdaş bir ulus durumuna ulaşmasını sağlarken; neden Kürdistan halkını yok oluşturan eşige getirdi? Bunu irdelediğimizde sorunun çeşitli yanlarıyla da karşılaşabileceğiz.

Kürdistan'da bugün Türk sömürgeciliği en gerici ve en kanlı biçimiyle halkımız üzerinde azgın bir yoketme, imha siyaseti güdüyor. Bu gerçek, herkesin bildiği bir durumdur. Sömürgeciliğin yaratıcısı ve uygulayıcısı olan sınıfın zor temelinde ortaya çıktığı ve yine zor temelinde bir çok halkı tasfiye ederek kendi yaşam alanını genişlettiği bir gerçektir. Kürdistan'a olan yönelimi ise yine bu temeldedir. Kürdistan'ı kendisi için bir yapıyla ve özümsemiye alanı olarak gören ve politikasını buna göre saptayan sömürgeci Türk burjuvazisinin, fazla beklemeden harekete geçtiği bilinen bir olgudur.

Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'da uygulamaya soktuğu ilk şey kan ve ateş kanunudur. Çünkü onun Kürdistan'a verecek hiçbir şeyi yoktur. Tersine, bu toplumu tüketmek amacındadır. Halkımız bu girişim karşısında elbetteki sessiz kalmadı. 1920'lerden başlayarak yirmi yıl boyunca

bitmek tükenmek bilmeyen isyanlar, direnmeler dönemi vardır. Ancak gösterilen tüm bu direnişlere rağmen yenilgiye kurtulunamadı. Bunun nedeninin önderlik sorununda yattığı bilinmektedir. Bu direnişler ulusal çıkarlar yerine dar aşiret ve aile çıkarlarının konulduğu, düşmana karşı direnmeyi yetkin kılacak siyasetin ortaya çıkarmadığı, ilkel direnişlerdir. Bu direnişlerden hiçbirisi ulusal niteliğe bürünmemiş ve ancak ilkel milliyetçi bir yapı doğabilmiştir. Zayıf ilkel milliyetçi anlayışların temsilcileri, Türk ordusu karşısında tutunamazken ortaya çıkan yoğun ihanet, hareketlerin yenilgisini getirmiştir. Düşman, politikasını en çok bu yenilgilerin ardından uygulamaya koymuş ve sonuca en çok bu dönemde yaklaşmıştır.

1940'lardan 70'lere kadar yaşanan süreç, Kürdistan toplumunun feodalizmden daha da gerilere gitmeye zorlandığı bir süreç olmuştur. Yenilgilerin ardından gelişen katliamlar, sürgünlerle tamamlanmayan, imha, asimilasyon ve diğer alanda devlet kurumlarının her alandaki etkinliği ile sonuçlandırılmak istenmiştir. İkel milliyetçilikten miras kalan ulus bilinci derinlere gömülmüş ve bir daha çıkmaması için ne gerekiyorsa yapılmıştır. Çağdaş ölçülere ulaşmadığı için zayıf kalan yurtsever-

lik duyguları, Kemalizm zehirinin beyinlere akıtılmasıyla yokedilmek istenmiştir. Sonuçta ortaya çıkan yapı, hiçbir zaman kendini yaşayamaz, kendi adına bir düşünce geliştiremeyip siyasete ve örgüte dönüştüremeyen bir yapı olmuştur.

İnsanlarımız iç didişme ile birbirini tüketen, basit aile ve aşiret çıkarlarından ötesini düşünemeyen, hiç uğruna birbirini katleden bir topluluk haline dönüştürülmüştür. Elbetteki böyle bir toplumun üyeleri alabildiğine edilgen, kararsız ve sömürgeciliğin her dediğini yapan tipler olacaktır. Hakım sınıfların ulusal sorundan tamamen koştukları, Türk sömürgeciliğinin bir uzantısına dönüştükleri bir dönem yaşanmıştır. Diğer ezilen sınıflar ise bir dönüşümü gerçekleştirebilecek objektif temele henüz sahip değildirler. Türkiye proletaryasının önderi seçinlerse, halkımızın bu durumunu meşru görmekte ve Kemalizmi hararetle desteklemekteyiz. Onların Kürdistan halkı açısından hükmü, yokolmasında herhangi bir mahzur olmayan bir halk biçimindedir.

1960 sonrasında ekonomik alandaki gelişmeler bir takım kıpırdanışlara yolaçtı. Kürdistan'a giren yabancı kapitalizm temelinde modern sınıflar ortaya çıkmaya başladı. Bu süreçte Güney Kürdistan'daki gelişmelerin bazı yansımaları ve Türkiye metropollerinde ortaya çıkan ve kendine "Kürt aydını" diyen tipler vardır. Bu "aydınların" bürolarında Kürtçe türkü dinledikleri için haklarında soruşturma açılmıştır. Bu yüzden de sözkonusu ucube tipler, yaptıkları işin bir kahramanlık olduğuna iyice inanıp, halk arasında Kürtçü olmakla övünmekte ve bir yerden millet vekili seçilmek için zemin yoklamaktadırlar. İşte bugünkü küçük-burjuva elit tabakanın öncüleri bunlardır. 1960'lar sürecinin sonlarında gelişmeye başlayan küçük-burjuva milliyetçiliği bu temelden yola çıkmıştır.

1970'ler süreci Kürdistan'da çok önemli gelişmelerin yaşandığı yıllar durumundadır. Bu yıllarda Kürdistan tarihinde görülmemiş siyaset, örgüt ve eylem biçimleri yaratılmış ve halkımızın kötü "ka-

derine" etkin müdahale yapılmıştır. Bu arada temellerinden daha önce bahsettiğimiz bir eğilime, değinmekte yarar vardır. Bir yanıyla Güney Kürdistan'daki feodal burjuva ve küçük-burjuva milliyetçiliklerin etkisini taşıyan, diğer yanıyla Türk küçük-burjuvazisinden etkilenmesiyle, daha başından işbirlikçi bir karakter taşıyan bu güçler kendilerine yurtsever devrimci, hatta sosyalist isimlerini yakıştırmaktan çekinmemektedirler. Oysa bu yapılanmalarıyla bu siyasetlerin yanına bile yaklaşılması mümkün olmamıştır. Toplumun çıkarları doğrultusunda herhangi bir ideoloji üretmeyen, bir program ortaya çıkarmayan, kendi sınıfının bile çıkarlarını formüleştiremeyen, buna bile cesaret edemeyen, bu tiplerin böylesine sıfatları kullanmaları bile onları ne kadar gayri-ciddi olduklarına delalettir.

Küçük-burjuva siyasetçiliği, daima Kürdistan sorununu emperyalist sistem içinde çözmeyle ummuştur. O, hiçbir

zaman bağımsızlıktan yana olmamış ve her dönemde bundan, öcünden kaçarak gibi kaçmıştır. Küçük-burjuva siyasetçilerini buna iten onların niyetleri değil, temsil ettikleri küçük-burjuva elit kesimin çıkarlarıdır. Bu nedenle önce Ecevit'le diyaloglar aranmış, onun Kürdistan'daki memurları olunmak istenmiştir. Kürdistan'daki devrimci gelişmeler karşısında emniyet sübabı olunmak için can atılmıştır.

12 Eylül cuntası Ecevit yolunu kapatınca, bu siyasetler, kurtuluşu kendilerini dışarıya atmakta bulmuşlardır. Tüm bunları yaparken de, çığırtkanlıktan ve proletarya önderliğine saldırmaktan da geri durmamaktadırlar. Bu kadar saldırmalarının nedeni nedir? Proletarya hareketinin doğru temellerde çıkması, küçük-burjuva siyasetçiliğin yaşam yolunun tıkanmasına yolaçmıştır. İşte yıllardan beri yükselen feryatlar bunun içindir. Kürdistan halkı nezdinde onların siyasetçiliği tutmamıştır. Uzun yıllardan bu yana edindiği kanlı tecrübeleriyle, bunların sundukları yolun sahteliğini görebilmekte gecikmemiştir. Onun artık aldatılmaya tahammülü kalmamıştır.

Bahsettiğimiz bu siyasetçilerin sosyalist olmadıkları, sorunu emperyalist sistem içinde, reformlarla çözmeye çalışmalarından bellidir. Devrimden korktukları ise, onların devrimci olmadıklarını ortaya koymaktadır. Peki, yurtseverliklerine ne demeli? Vatani emperyalist metropollerde pazarlık konusu yapanlara yurtsever denebilirse; çağımız uluslar için bağımsız ve özgür yaşamayı öğretirken, hâlâ "kültürel özerklik" peşinde koşularak sorunların daha da arttırılmasına yurtseverlik adı takılabilirse, tarihte uzlaşıcılar, işbirlikçiler yurtseverlik madalyası almışlarsa, birşey söylenemez. Ama her toplumsal, her ulusal gelişmede yurtseverlerin nitelikleri de bilinmektedir.

Kürdistan'da proletarya hareketinin ortaya çıkışı ve gelişimi yurtseverlik anlamında da en doğru ve çağdaş anlayışın ortaya çıkmasını sağladı. Marksizm-Leninizm Kürdistan koşullarına uyarlanmasının bir sonucu olarak yaratılan bu anlayış, PKK pratiğinde denenerek, gerçek ölçülerini buldu. Ülkemiz gerçekliğinde, tersinden işleyen her olaya karşı bir eleştiri hareketi biçiminde ortaya çıkan PKK ideolojisi her alandaki karmaşık yapıya doğru program ve siyaseti dayattı. Bunu örgüte ve eyleme yansıtarak, ulusal kurtuluş mücadelesinin her yönlü pratiğini gerçekleştirdi.

Her alanda olduğu gibi, yurtseverlik alanında da proleter ölçüler bizzat PKK militanlığı şahsında gerçekleşti. Kürdistanlı yurtseverler, bu özelliği kendinde somutlaştırdıkları; sorunu proletarya ölçülerini çerçevesinde ele almalı; bu anlamda kendi ülkesini her yönüyle (taşıyla, toprağıyla, dağıyla, insanıyla) iyi tanımak, ulusal direnişte yararlı yanlarını güçlendirmek, onu kendinde somutlaştırmak durumundadır. Her türlü zorla donanmış, açık imha siyasetinin, her gün birşeyler alıp götürdüğü, insanlarımızı hergün cendere içinde sıkıştırdıkça sıkıştırdığı bir ortamda, dolambaçlı ve sahte kurtuluş umutlarının beş para etmediği ortadadır.

PKK şahsında somutlaşan proletarya yurtseverliği başta halkımızın düşmanı olan tüm ilişkili sistemlerine karşı yölyü bir öfke demektir. Aynı zamanda, halka olan bağlılığın gereği en doğru ilişkili sistemlerinin geliştirilmesidir.

PKK'nin dayattığı yurtseverlik insanlarımızın birbirlerine kin değil, sevgi duygularını öğretir. Düşmana ise, en büyük kin ve öfke duyulmalıdır. PKK önderliği altında Kürdistan halkı; ülkesini sevmeyen, onu terkeden, ondan kaçan bir yapıdan, ülkesinden kopmuş bile olsa yüreği o ülke ile birlikte atan insanları ortaya çıkardı.

PKK'nin Kürdistan'da yarattığı yurtseverlik duygusu, halkımızın çağı ulaşma arzusunu ve sosyalizmi hedeflemesi itibariyle yüreklerde kaçılan ve terk edilen Kürdistan değil, yaşamın güçlü biçimde yaratılması gereken bir ülke konumuna getirdi.

Proletarya yurtseverliği, Kürdistan devriminin anti-sömürgeci, anti-emperyalist niteliği itibariyle, KUK savaşını dünya halklarının anti-emperyalist savaşlarıyla birleştirmeyi öğretir. Bu iki yanı en güçlü biçimde kaynaştırmayı başaran yine PKK'nin güçlü anlayışıdır. Bu anlayışı daha mücadelenin ilk yıllarında ortaya koyan ve Kürdistan insanına bir dava için ölmesini öğreten Haki KARER'in şahsında gösterdi. Daha sonra Kemal'lerin, Gürcan'ların, Filistin sahasında şehit düşen PKK militanlarının kanıyla perçinlendi bu enternasyonalist ruh.

Anlayışta bu biçimde koyacağımız PKK'nin öğrettiği yurtseverlik ruhunu pratikte ne biçimde uygulamak durumundayız? Açık ki, ulusal kurtuluşun kapsamlı görevleri istisnasız her insanımıza görevler yüklemektedir. Yapılmak istenen sadece azgın bir sömürgecilğin yıkılması değil, yepyeni bir Kürdistan'ın kurulmasıdır da. Bansedilen bu görevleri, 15 Ağustos direniş atılımı sonrasında, daha da genişlemiş biçimiyle kavramak durumundayız. Kendimizi her alanda uzun süreli dişe diş bir savaşa hazırlamamız gerekiyor.

Düşmanın üzerimizde zorla uyguladığı ekonomik talana karşı, kendi ekonomik mücadelemizi yükseltmek ve bu alanı düşmanla savaşığımız bir cephe gibi görmek zorundayız.

Siyasal birliğimize anlam kazandıracak devrimci zorumuzu örgütlemek, düşmanın karşı-devrimci ordusuna karşı devrimci halk ordumuzu çıkarmak,

Bizi kurtuluşa götürecektir siyasal birliğimizi temel alarak, kurmak ve geniş kesimleri toplamak,

Kültürel değerlerimize kasteden düşmana karşı bunları korumak ve geliştirmek,

Mücadelemizin enternasyonal yanını geliştirerek sağlamak, Türkiye proletaryasıyla ilişkileri güçlendirmek olarak niteleyebileceğimiz bu temel görevler dışında daha birçok görev ve sorumluluklar vardır.

Bu durum tek tek bireyler açısından da böyledir. Her Kürdistanlı yurttaşın, her insanın vatani görev ve yükümlülükleri vardır. Dünyanın neresinde olunursa olunsun bu vatani görev ve yükümlülükler yerine getirilmediği müddetçe, değil vatansız, vatandaş bile olunması mümkün değildir. İstendiği takdirde her insan ulusal kurtuluşa sürdürecektir bir görev bulabilir ve bunu güçlü bir tarzda yerine getirebilir. Belirlenen biçimde bir yurtseverlik, büyük azim ve çabayla, yoğun istekle yerine getirilmeye çalışılırsa, elbetki yurtsever insan olmanın kıstaslarına ulaşılabilir.

Bir gerçeğe daha parmak basmak gerekir. Yurtsever olmak için kimliğini kabul etmek yetmiyor. Ne ki, bizdeki yabancılaşmanın yoğunluğundan, neredeyse bu bile bir meziyet kabul edilmektedir. Oysa, sadece Kürt olduğunu kabul etmek yurtseverlik anlamına gelmez, gelemez. Dönem bunu çok aşmıştır. İnsanın çağdaşlığı vantsız kabul edilemeyeceğine göre bağımsız ve özgür bir vatan yaratma kavgasında güç katmadan, değil, yurtsever, çağdaş insan sıfatına bile layık olunamayacağı açıktır.

15 Ağustos direniş atılımı bu gerçeği daha da netleştirmiştir. Artık bu direniş sahibi çıkmadan, ona maddi ve manevi olarak güç vermeksizin; değil vatani, insani görevlerimizi bile yerine getirmiş olmayacağız.

O halde, yurtseverliğimizin ve insanlığımızın bilinç ve sorumluluğuyla bağımsız ve özgür bir vatan yaratma mücadelemizde, vatani görevlerimizi yerine getirmek için ileri!

Bilindiği gibi Kara Afrika kıtasında binlerce insan açlıktan yaşamını yitirmektedir. Etyopya halkı da aynı felakete maruz kaldı. 42 milyon nüfuslu Etyopya'da resmi olmayan verilere göre 25-30.000 Falaşa (Zenci Yahudiler) yaşamaktadır.

İsrail'in yeni milis güçleri...

Etyopya yetkililerin açıklamalarına göre; "Zenci Yahudiler" Etyopya'nın diğer halklarıyla birlikte hiçbir ciddi sorun olmaksızın yüzyıllardan beri yaşamaktadırlar. Dilleri, yaşam tarzları, görenek ve gelenekleri diğer halklardan pek farklı değildir.

Etyopya'daki "Zenci Yahudiler" in korsanca taşınması nasıl başladı?

Kamuoyuna yansdığı kadarıyla bu hareket, geçen Kasım ayından itibaren başladı. O günlerde ABD'de yaşayan Yahudiler arasında "Zenci Yahudilerin, İsrail'e yerleştirilmelerini sağlayacak özel operasyon için" 100 milyon dolar hedefleyen bir kampanya açılmıştır. Bu operasyonun amacını, ABD yetkililerinin açık bir şekilde bildiklerine kuşku yoktur.

Bu "illegal" hareketin gerçekleştirildiği biçim oldukça ilginçtir. Etyopya'nın kuzeyinden Güney Sudan'a,

Etyopya'daki "Zenci Yahudi"leri Kurtarma Operasyonunun Ardındaki Gerçekler

oradan Gedaref'e ve oradan da İsa'il'e götürülmelerini sağlamak oldukça örgütlü yürütüldüğü açıktır. Öyle ki, otobüslerle Kartum'a gidişleri sağlanmış, oradan da Belçika Trans European Airways (TEA) Çarter uçaklarıyla Roma, Basel ve Brüksel'e... Bu başkentlerden de Tel Aviv, Lod hava limanına...

Evet, ülke ülke dolaştırılan, birçok Avrupa başkentine inen binlerce insan "illegal" bir hareketle (!) taşınabilmişlerdir.

Yahudi devletine getirileceğini" meydan okurcasına beyan etti.

Yine "Zenci Yahudiler" de dahil, Afrika'dan kaçanları "kurtarmak" amacıyla ABD, beş milyon dolar ödeyerek; bu hususta pek çok örgüt ve yönetimle yakın ilişkide bulunduğu yabancı kaynaklarda belirtilmektedir.

Filistin ve diğer Arap halklarını birçok kez katliamdan geçiren İsrail Siyonizmi; dünya halkları üzerinde her türlü vahşeti uygulayan ABD emperyalizmi bu "kurtarma operasyonunu" insancıl amaçla yaptığı düşünülebilir mi?

Buna olumlu yanıt vermek mümkün değildir. O halde gerçek neden nedir? Açık ki bunun yanıtını bölgemizdeki devrim, karşı-devrim güçleri arasındaki gelişmelerde aramak gerekir.

"Kurtarma operasyonu" getirilen "Zenci Yahudiler" işgal altındaki Arap topraklarına yerleştirilmektedirler.

Bölgemiz Ortadoğu bölge jandarmanın, bu tür "korsan hareketine" yabancı değildir. Daha önce sömürgeci Türk devleti, binlerce karşı-devrimci Afganlı'yı Kürdistan'ın stratejik alanlarına yerleştirmişti. Türk Devletinin de beyanı kendi "soydaşlarını" kurtarma mahiyetindeydi. Siyasal gerçeklerden biraz olsun haberdar olan her insan iyi bilmekteydi ki; Türk devleti, insancıl bir amaçtan tümüyle yoksundu. Ülkemizde, bu devrim kaçkınlarını yerleştirirken; amacı bu güruhu gelişen ulusal kurtuluş mücadelemize karşı milis güç olarak kullanmaktır.

İşte bugün Filistin topraklarına İsrail Siyonistleri tarafından yerleştirilen bu insanlar; başta Filistin halkı olmak üzere, bölge ilerici güçlerine ve bölgede belirleyici bir rol oynayacak olan ve güçlü bir devrimci atılımla gelişen ulusal kurtuluş mücadelemize karşı kullanma amacı güdülmektedir.

Uzakdoğu'daki Provakasyon Yenilgiye Mahkumdur!

Direnişlerle kendini dünyaya tanıtan, kabul ettiren bir ülkedir Vietnam. Kardeşçe savaşmış, en engin dayanışmalarını sunmuşlar birbirine Vietnam, Laos, Kamboçya halkları... Acısını neşesini, özgürlüğünü

beraberce tatmak isteyen bu halklar; 60'lı yıllarda doruğuna vardırıdılar mücadelesini...Mesaj yolladılar Uzak Asya'dan ülkemize ve tüm ezgi altındaki diğer halklara... Zafetlerini yaşadılar hep birlikte 70'li yıllarda...

Mücadele ve direniş destanlarını sundular tüm dünya halklarına ... Tanır ülkemizdeki her devrimci ve yurtsever Vietnam ve Saygon direnişlerini ve zindanlarını... Nitekim yaratıldı Saygonlar, Kürdistan'ın Diyarbakırında...

Evet. Direnişin, yurtsverliğin ve enternasyonalizmin en yücesini yaşamış olan Vietnam ve Kamboçya halklarına bugün yeni komplo ve provakasyonlarla saldırılmaktadır. Emperyalizm ve bölge gerici güçleri tarafından örgütlendirilen Kamboçya'daki milis kuvvetler aracılığıyla, Kamboçya halk iktidarına saldırılmaktadır. Vietnam halkı ise, mücadele geleneğine bağlı kalarak, Kamboçya halkına kendi enternasyonist dayanışmasını sunmaktadır.

Son günlerde mücadeleler şiddetlenmekte, rejim karşıtı güçler ağır darbeler almaktadırlar.

Vietnam devrimci kuvvetleri bütün bir alanı, Ampil'i ele geçirecek, karşı-devrimcilerin geri çekilmesini sağlamışlardır. Kmer kuvvetleri Tayland sınırlarına bir kaç yüz metre mesafeye kadar çekilmek zorunda kalmışlardır. "Kızıl" Kmerler Vietnam devrimci kuvvetlerinin saldırısı karşısında bölgeyi terk etmeye başlamışlardır. Tüm stratejik noktaları ele geçiren Vietnam devrimci kuvvetleri; Tayland'daki batılı askeri uzmanları ürkütmüş ve tüm askeri kampın Vietnam devrimci kuvvetlerinin eline geçmesinin olasılığından söz ettikleri belirtilmektedir.

Ampil'deki Kmer üslerinin düşmesinden sonra Vietnam ve Tayland ordularının karşı karşıya geldikleri belirtilmektedir. Vietnam devrimci kuvvetleri saldırılarını ağırlıklı olarak askeri kamplara yapmaktadırlar.

★★★

VİETNAM DEVRİMCİ KUVVETLERİ BİR TAYLAND UÇAĞINI DÜŞÜRDÜ!

Tayland askeri temsilcilerinin beyanatına göre; geçen pazar günü Tayland Çang Bok'a saldıran Vietnam devrimci kuvvetleri, salı günü "A-37" tipi bir Tayland keşif uçağını düşürmüşlerdir.

★★★

Hindistan Halkının Başında Hangi Felaket Dolaşıyor!

30 Ekim günü Hindistan başbakanı İndira Gandhi iki Sih muhafızı tarafından öldürüldü. Henüz 21 yaşındayken Ulusal Kongre üyesi olan İndira Gandhi, ülkesinin bağımsızlığa kavuştuğu 1947 yılından itibaren Kongre Partisi'nde önemli görevler üstlendi. 1959 yılında Parti Başkanlığına getirildi. 1966 yılında ise başbakanlığa seçildi. Uluslararası arenada Bağlantısızlar Hareketinde önemli fonksiyonlar üstlendi. 1983 yılında bu hareketin başkanlığına getirildi. Gandhi'nin ölümü ülkesinde ve dünyada büyük yankılar yarattı. Ölüm olayının ardından birçok kanlı çatışmalar meydana geldi, çok sayıda insan yaşamını yitirdi.

İndira Gandhi

Yapılan seçimleri İndira Gandhi'nin oğlu Rajiv Gandhi kazandı. Emperyalizmin giriştiği komplolar karşısında, Hindistan halkının, ülkesinin birliğini, sosyalist ülkelerle dostluk ve yakın işbirliğini, Bağlantısız Hareketinde kalmayı tercih ettiğini gösteriyordu bu. Rajiv Gandhi'nin seçilmesindeki esas neden Hindistan halkının emperyalizme böyle bir tavır alışında yatar.

***

Bu dönemde Hindistan halkı yeni bir felaket yaşadı; Bhopal felaketi. Zehirli gaz felaketinde en az 2500 kişi yaşamını yitirdi. Bazı yabancı muhabirlere göre "Mathyl Isocyanate" gazı ile zehirlenenler kimileri kusarak, kimileri kıvranarak, kimilerinin solunum yollarının tıkanmasından boğularak can vermişlerdir. Yaşamını yitirmekten kurtulan yüzbinin üzerinde insan ise, sağır, kör, veremli, ya da aklı dengesini kaybederek yaşamını sürdürmeye mahkum olmuştur. Bu felaketten sonra en az 200 bin kişi şehirden göç etmiştir.

Bhopal felaketi Hindistan halkının

bir kaderi olduğu söylenebilir mi? Hiç kuşkusuz kihayır! Ne var ki genelde basında, özellikle de Türk basınında bu felakete epey yer verilmesine rağmen, işin özüne inilmeye pek yanaşılmadı. Oysa ezilen halkları ve genelde insanlığı ilgilendiren tam da felaketin örtbas edildiği yandı.

Emperyalizm, sömürü mekanizması gereği, bazı sanayi dallarını bağımlı ülkelere ihraç ederek, yerel halkın ucuz iş gücü potansiyelinden yararlanmaktadır. Bu onun azami kâr yasaasının bir gereğidir. Bu teknoloji ihracı yapılırken; kendi kamuoyunun tepkisinden çekinerek, içerde kullanımı yasaklanmış, halk sağlığına zararlı ve insan yaşamını tehdit edici birçok teknolojik yatırımın ezilen halkların ülkelerine ihraç edilmesi uygun görülmektedir.

Bu çerçevede ele alındığında Bhopal felaketi, gelişmiş emperyalist ülkelerden bağımlı ülkelere teknoloji ihracı yapılırken; uluslararası tekellerin bu halklara bakış açısını göstermektedir. Bir yabancı gazetenin belirttiğine göre felakete yol açan tarımsal ilaç fabrikası kurulurken güvenlik önlemleri için en ucuz yöntemler kullanılmış, "ekstra güvenlik önlemleri, ekstra masrafları gerektireceği" için asgari önlemler bile alınmamıştır.

Tüm ezilen halklar açısından tartışılması gereken nokta burasıdır.

1975 yılında Union Carbide ile Hindistan hükmeti arasında Madya Pradeş eyaleti başkenti Bhopal'de böcek ilacı fabrikası kurmak için anlaşma yapıyorlar. Bu tehlikeli ve önemsiz sanayi taşınıldığında bazı Hindistanlı uzmanlar tarafından uyarılar da geliyor. Fakat uluslararası tekellerin, insanlığa bakış açısı bu uyarıları dikkate aldirtmıyordu. Ve fabrikanın kurulmasının hemen ardından tehlike alarmı çalmaya başlıyor. 1982 yılında ufak bir gaz sızması meydana geliyor. Bu olay çevrede panik yaratmışsa da, kamuoyundan gizlenerek örtbas ediliyor. 1983 yılında iki sızma daha meydana geliyor. Bu olaylar yine hiç dikkate alınmıyor. Ve bugün Hindistan halkının başındaki felaket, onun bir kaderi değil, emperyalist uygulamaların bir katliamıdır. Bu felaketin sorumluları, insan yaşamını hiçe sayan, tehlikeli ve önlemsiz teknolojik yatırımları bu ülkelerde yapan emperyalizmdir. Bu, Asya'dan Afrika'ya, oradan da Latin-Amerika halkları üzerinde uygulanan vahşetin bir parçasıdır.

KÜRDİSTAN KURTULUŞ HAREKETİNDE ULAŞILAN AŞAMA VE BU AŞAMAYA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME...

İhsan AKSOY

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi Kürdistan'ın tümü esas alındığında son yirmibeş yıllık zaman süreci içinde etkinliğini giderek artıran ve varlığını dünya ölçüsünde duyurmaya başlayan bir duruma geldi. Bu süreç çok yönlü ve karmaşık bir yapı içinde daha da hızlanmış olarak devam ediyor.

Daha önce Irak'ta başlayıp süreklilik kazanan Kürt ulusal direnişi, bir yandan kendi içinde yeni yeni oluşum ve değişimlere uğrayarak içte, Kürdistan'ın diğer parçalarında ve dış dünyada yeni gelişmelere ve etkileşimlere yol açarken, diğer yandan da kitleler içinde daha bir esaslı yer edinmeye başladı..

Altmışlı yıllardan sonra en önemli gelişmelerden, oluşmalardan biri de Kürdistan'ın Türk devleti sınırları içinde tutulan parçasında kendisini gösterdi. Önceleri bir "aydın özlemi" biçiminde varlığını duyuran Kürt ulusal demokratik oluşumu her geçen gün yeni ve karmaşık oluşumlar yumağı içinde büyümeye başladı.

Bu tarihsel gelişimin karşı konulmaz sonucunun Kürdistan'daki görünümüydü. Ulusal hak ve özgürlüklerinden yoksun bir halkın iç dinamiklerinin oluşup olgunlaşması süreci yeni aşamalara doğru yöneldikçe Kürdistan toplumu tarihi gelişimin ilerlemesi doğrultusunda adımlarını sıklaştırılmaya başlıyordu.

Kürdistan'ın Türk devleti sınırları içindeki parçasında kapitalist üretim ilişkileri yer edinmeye başladıkça sınıfların ayrışması da hızlandı. Bu toplumsal gelişim yasalarının doğal işleyişinin bir sonucu, kaçınılmaz bir olguydu. Sınıfların ayrışıp belirginleşmesi sınıflar ideolojisinin de yerlerini almaları olayını hızlandırdı. Yıllar yılı Türkiye'deki baskı yönetimlerinin ilerici düşün ve örgütlenme üzerindeki baskıları sonucu Türkiye'de ve Kürdistan'da ilerici devrimci düşünceler kitleler arasında bilinmiyordu. Hatta kitlelerden de öteye aydınlar bile bu düşüncelere yabancıydı. Ama 1960'lı yıllar ilerici düşüncenin varlığının kendisini duyurduğu yıllardı. Bilimsel sosyalist düşünceler bu tarihten başlayarak yaygınlık kazanmaya başladı. Ne varki bunların yaygınlık kazanması ve bilinmesi belirli ve oturmuş bir sisteme, örgütlü bir çalışmaya göre değil de savruk, bölük pörçük ve sistemsiz bir biçimde oldu. Buna rağmen bu düşüncelerin yaygınlık kazanması son derece önemli tarihsel bir dönemecinde ilk adımına eşlik ediyordu. İşte bu dönemde Kürt ulusal demokratik istemleri de aydınlar arasında daha bir yaygınlık kazanıyor

ve özellikle yüksek öğrenim gençliği arasında bu istem ciddi bir yapı kazanma eğilimi göstermeye başlıyordu.

Türk devlet yapısı ve tümüyle Türk kamuoyu böylesi bir gelişmeye inanılmaz biçimde koşullu ve kapalıydı. Onun içindir ki daha 1959'da hiçbir neden yokken 49 Kürt aydını hemen tutuklanmış ve askeri mahkemede idam istemiyle yargılanmıştır. 1958 yılında Diyarbakır'da "İleri Yurt Gazete"sinde Kürtçe olarak yayınlanan bir şiirden dolayı tümüyle Türk basını saldırıya geçmiş ve en ilkel, en şoven yaygaralarla böylesi bir gelişmeye karşı durulmuştur.

1960'tan sonra başlayan Irak'taki Kürt ulusal silahlı direnişi sol eğilimli ve sağıcısının her çeşidiyle Türk etkili çevrelerinin ve basının boy hedefi oldu. 1961 Mayıs askeri müdahalesini gerçekleştiren Gürsel ve arkadaşları bir kabine toplantısından sonra önderlerindeki en önemli sorunun Kürt sorununun oluşmadan bastırılması olduğu anlamına gelen demeçler verdiler. Ardından İnönü'nün başbakanlığı döneminde askeri devirme girişiminde bulunan Aydemir ve arkadaşları da mahkemede Kürt hareketinin bir tehlike olarak kendisini gösterdiğini ve var olan yönetimin bunun karşısında aciz kaldığı esas olarak bu iş için harekete geçme zorunluluğunu duyduklarını ileri sürdüler.. Elbette bu öfke, bu tepki salt Türk devletin yalnızca ırkçı, şoven yapısının ileri gelmiyordu. Buna koşut olarak da 60'lı yıllarda Kürt ulusal demokratik istemleri varlığını duyurmaya başlıyordu. Özellikle Irak'taki Kürt silahlı direnişi, bu direnişin Türkiye ve dünyadaki yankıları ve Türkiye Kürdistan'ındaki olası etkileri hesaba katılarak "İrkçı bir seferberlik" ilanına gidiliyordu.

Bu tepkili gelişmelere karşın Kürt ulusal demokratik istemleri Kürt toplumunun ulusallaşmasına paralel olarak hızla gelişimini sürdürdü.. 1960'lı yılların sonunda Ankara, İstanbul gibi üniversitelerin bulunduğu metropol kentlerinde ve Diyarbakır ile çevresinde Kürt aydınları (daha doğru bir yaklaşımla ve genel olarak Kürt öğrenci gençliği) kendi başına örgütlenme durumunda kaldı. Bundan önce yine bu yıllarda Kürt aydınlarından kendisini "sol" ve "sosyalist" olarak görüp tanımlayanlar Türkiye İşçi Partisi içinde yer almalarına karşın, 1967 yılında Türkiye Kürdistan Demokratik Partisi "Kürt Milliyetçiliğini" temsil etme amacıyla örgütleniyordu. Devrimci Doğu Kültür Ocakları bu iki gelişimin de arasında ve bu

ikisini dengelercesine doğdu. Gerçekten de DDKO'da gerek TİP yandaşları ve gerekse KDP eğilimli unsurlar üye ve yönetici olarak bulunuyordu. Buna ek olarak Kürt küçük-burjuva milliyetçiliğini sol bir zemin üzerinde temsil etmeyi amaçlayan ve Kırmızıtoprak'ın başını çektiği Türkiye'de Kürdistan Demokrat Partisi de Kürt yüksek öğrenim gençliğini yanına almak için DDKO içinde yer edinmeye başladı ve giderek en etkin bir duruma da geldi. Bunların yanısıra Deng, Yeni Akış, Dicle ve Fırat gibi periyodik dergilerde de ulusal özlümler "çekingen" ya da dolaylı biçimlerde dile getirilmeye başlandı. Türkiye İşçi Partisi bu gelişmeler karşısında 4. olağanüstü kongresinde Kürtlerle ilgili bir karar aldı ve Türkiye'de Kürt halkının yaşadığını bunların ulusal her türlü hak ve özgürlüklerinden mahrum bulunduğunu ilan etti...

Kürt ulusal demokratik hareketi bu aşamada bir yol arama içinde, hızlı bir gelişim ve etkileşim içindeydi. Sınıflar ayrıştıkça, bilimsel sosyalist öğreti bilinmeye başladıkça saflar da ayrıştıyordu.

Kabul etmek gerekir ki gerek Türk asıllı ve gerekse Kürt asıllı unsurlar, ya da onların bulunduğu gruplar bu aşamada Kürt ulusal sorununa hiçbir zaman bilimsel sosyalist bir yaklaşım getiremediler. Yaklaşımlar tümüyle Kürt burjuva ve küçük-burjuva milliyetçiliğinden, ya da Türk küçük-burjuva milliyetçiliğinin ve Atatürkçülüğün etkilerini taşıyor ve oradan kaynaklanıyordu. Türkiye sol hareketi ve onun somutlandığı TİP ve Dev-Genç çevrelerinde Kürtlerin ulus mu, halk mı olduğu konusu ile Kürtlerin hak ve özgürlüklerinin biçimi konusu tartışma ve sürtüşmelerin odak noktasını oluşturuyordu. TİP genel olarak parlamentarizmi esas alan bir parti ve kurulu düzenin bir ögesi olma durumunda bulunduğu için bu konuda hiçbir zaman için sosyalist eğilimler göstermediği gibi tutarlı demokratik yaklaşımlardan bile çoğu kez uzak kaldı. Yoksa TİP'in yöneticilerinden birçoğu çok daha önceleri Avrupa, Amerika gibi ülkelerde öğrenim görmüş, sosyalizm klasiklerinden haberdar insanlardı ve bunların bilimsel öğretinin ulusal sorun hakkındaki görüşlerini bilmemesi düşünülemez. Aynı şey TİP dışındaki Dev-Genç ya da daha sonra oradan çıkıp değişik isimler alan gruplar için de geçerlidir.

Böylesi bir alt üst oluş 1971'in Mart müdahalesiyle noktalandı..

1970'li Yıllar ve Kürt Ulusal Hareketinin Ulaştığı Aşama

1974'ten sonra Kürt ulusal demokratik hareketinde yeni bir dönemece gelindi. Bu dönemecin en önemli noktasından biri hiç kuşkusuz Irak'taki silahlı direnişin teslim olmasıydı. Irak'taki silahlı direniş yönetiminin İrancı ve Amerikancı politikası onları teslim olmaya götürmüş ve 10 yıllık süreç içinde büyük gelişmeler gösteren Kürt hareketinin böylesi bir durumla karşı karşıya kalması Kürt direnişine omuz veren kitleler üzerinde yıkıcı bir etkiye bulunmuştur.

Dönemecin ikinci noktası Türkiye Kürdistan'ında kendisini gösterdi. Kürt ulusal demokratik hareketi yeni bir oluşum yoluna giderken, teorik, ideolojik ve politik alanlarda da bir yığın sorunlara yanıt aranmaya başlandı. Aynı örgütlenme, sömürgecilik, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı ulusların geleceğini kendilerinin belirlemesi hakkı, direniş yöntemleri, güçler mevzilenmesi, dünya ve ülke içinde sosyalizmin somuta indirgenmesi, ittifaklar sorunu gibi devrimci savaşımın birçok sorunu yeniden ele alınarak çözümlenmeler, önermeler ve tartışmalar geliştirildi...

Kürt ayrı örgütlenmesi bir olgu olarak ortaya çıktı ve ulusların kendi geleceğini kendilerinin belirlemesi hakkı "devlet kurma hakkı olarak bir kez daha vurgulanarak bu konunun üzerine gidildi. Böylesi bir gelişme Türk ileric, devrimci hareketinin çeşitli kesimlerinden çeşitli tepkileri, eleştirileri ve önermeleri de beraberinde getirdi. Bunun yanında Türk devleti yeni yeni hazırlıklara girerek faşist saldırıları sivil ve devletler resmi kanallarından çok yönlü olarak planlayıp uygulama alanına yavaş yavaş ve giderek artan bir biçimde ortaya koymaya başladı...

Kürdistan'daki (özellikle Irak'taki silahlı direniş) olumsuz gelişmelere karşın Kürt toplumunun kaynaşması çığ gibi büyüdü. İç dinamikler ciddi bir ivme kazandı. Kürt ulusal sorunu Türkiye'de devrimci hareketin can noktalarından biri olma durumuna geldi. Bunun yanında Kürt sorununa ilişkin önerme, eleştiri ve tartışmalar tüm hızıyla devam etti...

Yaşamın Dayatması Karşısında İradeci ve İdealist Eğilimler Aciz Kalıyor

1974 yılından sonra Türkiye'deki ileric, devrimci hareketlerin hemen çoğunun yönetici kadroları eski Türkiye İşçi Partisi'nde çalışmış ve onun belirli yerlerinde yer almış unsurlardan oluşuyordu. Gerek Türk örgütlerinde ve gerekse Kürt örgütlerinde durum buydu. Başta bizzat yeniden oluşturulan ve geçmişteki sol birikimi temsil ettiğini de vurgulayan TİP kadroları sosyalizmi kendilerinin Türkiye'de temsil ettiklerini ileri sürdüler ve kendi dışında oluşturulan, oluşan ve devrimci kavgada yer alan parti ve grupların varlığını kabul etmeye yanaşmadılar ve bunları küçük görmeye devam ettiler.

Örneğin bir TSİP gelip geçici bir parti gözüyle görüldü. Ama bu eğilim diğer gruplarda da kendisini göstermekten uzak kalmadı çünkü yukarıda da değindiğim gibi bunların yönetici kadroları genel olarak TİP içinde yetişmiş ve onun terbiyesi ile oluşmuş, yoğrulmuşlardı.

Türkiye Kürdistan'ında da yeni gelişmeler ve oluşmalar başgöstermeye başladı. Yeni örgütlenmeler belli düzeylerde oldu. Bunlardan geçmişin mirasını hemencecik devralmayı düşünen DDKD hareketi geçmekte gecikmedi. Dr. Şivan'dan sonra yönetime geçenler Kürt ulusal hareketini sol bir çizgide kendilerinin götürüleceğini iddia ettiler ve diğer grupların varlığını kabule yanaşmadılar. Arından aynı mantıkla Rızgari grubu hareket etti. Bu arada Özgürlük Yolu oluşup sesini duyurmaya başladı. Bu gruplar birbirlerine karşı her alanda üstünlük kavgasına tutuşurken, birbirlerinin objektif varlığını bir türlü kabul etmeyi içlerine sindirmedi. Örneğin DDKD Özgürlük Yolu'nu kabul etmezken aynı durum Ö. Yolu'nda da Rızgari'ye karşı vardı.

Bu tümüyle idealist ve subjektif bir yaklaşımdı.

Bu aşamada en büyük gelişmeyi bugünkü PKK'yi oluşturan adımın atılışında görüyoruz.

PKK diğer Kürt gruplarına göre yönetici kadrolar olarak (yaş itibarıyla) genç unsurlardan oluşuyordu. Bunun için de varlığını duyurdukça diğer grupların ona olan tepkileri artmaya başladı. Önceleri bu grubun savruk bir başboşlar takımının oluşturduğu gelip geçici bir oluşum olduğu noktasından hareket edildi. Gelişmeler inatla sürdükçe bu kez bunların belli kesimlerin oyuncağı "karanlık" bir grup olduğu noktasına varıldı. Bu sürerken daha önce birbirlerini kabule yanaşmayan gruplar birbirlerine yeşil ışık yakmaya başladılar. Gerçek ve yaşamın mantığı objektif bir takım olguları dayatmıştı ama bu kez yeni bir oluşuma tahammül edilemiyor ve ısrarla o yokumsanıyor, subjektif düşünceler objektif varlığın önüne çıkarılıyordu.

Örneğin o dönemde bu satırları yazan ben de aynı duygu ve düşüncelerle dolu olarak gerçeğe sırtımı dönüyordum. Ağrı ve çevresinde uzun zaman bugünkü PKK'nin orda bulunan mensuplarıyla ideolojik karşıtlığımız sürdü. Elbette politik ve ideolojik ayrılıklar ve tartışmalar, karşıtlıklar olur. Ama tümüyle bir grubu yokumsamak idealizmin ta kendisidir. Burada söylemek istenen o gün PKK'nin politikasının doğruluğu, ya da yanlışlığı değildir. Bizzat PKK bile o dönemde yapılan hatalarını belirtmiş ya da böylesi bir durumun olduğuna dikkat çekmiştir. Burda yine belirtiyim ki söylemek istenen bir grubun varlığının yokumsanması ve subjektivizmin esas alınması sorunudur. PKK'ye tüm karşıtlığımıza ve onlarla yoğun bir politik tartışmanın içinde bulunmama karşın bunu herkes bilir ki o zaman ısrarla bu yokumsama olayına karşı çıktım ve bunun gerçekçi ve doğru bir tavır olmayacağını vurguladım. Örneğin 1977 Kasım ayında Ağrı'da faşist saldırganlara karşı PKK'lilerle müşterek bir tavrın oluş-

turulması için ordaki temsilcileriyle temasa geçerek böyle bir tavır almayı sağladık ve bu son derece olumlu sonuçlar da doğurdu. Ancak daha sonra böylesi bir eğilimin yanlış ve tehlikeli olduğu doğrultusunda eleştirilere uğrayarak gelişime katkıda bulunamadım. Sevinierek belirtmek istiyorum ki o bölgede bulunduğum süre içinde Özgürlük Yolu ile PKK arasındaki politik tartışma ortamının yoğunluğuna karşın silahlı çatışma ortamı asla yaratılmadı ve buna meydan verilmedi. Bunun başta gelen nedeni PKK'lilerin de bir varlık olarak kabulü ve görüşleri değişik de olsa yurtsever ve devrimci bir konularının bulunduğu teslimiydi..

Oysa genel olarak bu gerçek görülmedi. Yeni güçlerin de Kürdistan ulusal demokratik savaşımında yer alacağı, yeni kadroların ve genç nesillerin bu savaşımında bayraktarlığa hazırlanacağı kabul edilmemesi ve varsa yoksa benim denmesinde ısrar edilmesi çok tehlikeli tahriklere sürüşmelere ve olumsuz olaylara yol açtı. Oysa eğer yeni yeni genç kadroların oluşup geleceğini benimsemesek o zaman diyalektiği, bilimi inkar etmiş oluruz. Bunun sonucu olumsuzluklara neden olmak ve kötü sonuçlara ortam hazırlamaktan başka bir şey değildir.

Şimdi anımsıyoruz, acı olarak anımsıyoruz ki Kürdistan ileric güçleri arasındaki birlik toplantılarının hiçbirine PKK davet edilmez, onun varlığı yokumsanır, küçük görülür, alay edilmeye çalışılır ve birliklerin temel noktalarından biri de onları hedef alırdı...

Şimdi geçmişin acı hatalarını ararken bu konunun göz ardı edilmesi gerçeklerin tersyüz edilmesine götürür.. Bu konu üzerinde gerekirse ilerde daha da detaylı yazmak üzere asıl konumuza dönelim ve Kürdistan ulusal savaşımının bugünkü aşaması üzerine görüşümüzü belirtip yazıyı noktalayalım..

Kürdistan Ulusal Direnişindeki Yeni Aşama ve Buna İlişkin Bir Değerlendirme

1980 askeri-faşist darbesi ile birlikte Türkiye genel devrimci savaşımı ve Kürdistan ulusal demokratik savaşımı gerek yapı ve gerekse çalışma ve savaşım stratejisi olarak yeni bir yola girdi.

Bir gerçek iyice aydınlandı ve iyice varlığını duyurdu ki Türkiye'de ve Kürdistan'da devrimci direnişle elde edilmeyen hiçbir şey gerçek değildir, geçici ve avutucudur. Bunun yanında yıllar yılı binlerce ileric ve devrimcinin kanı ve acısına mal olan bir birikimin de heba edilmesi yeni faşist saldırılar karşısında yeniden darbe-lerin yenilerek yenilgiye gitme-ktir.

1971 ara faşist yönetiminden sonraki af yazık ki burjuva demokrasisine olan umutları, parlamentarist eğilimleri, ve filintalist yapıların oluşmasına olanak verdi. Yasal çalışma ve burjuva demokrasisine inanma gibi bir yapı içinde örgütlenildi. İlegal örgütlenmelerin aslında legalden hiçbir farkı olmadı. Çünkü bunun örneğini faşist darbe geldiğinde çok iyi gör-

dük. Ne yaptı bu illegal örgütler? Eğer faşizme karşı bir direniş hazırlanmıyorsa neden gizli örgütleniyor? Eğer yaptıkları dergi sayfalarını aşmıyorsa o zaman adlarını gizli namlarla neden süslemeye gerek görüyorlar?

Yaşanan bu gerçek bilindiği için üzerinde durmaya gerek yok. Ama bunu kabul etmemekte ısrar neye yaradı ve neye yarayacak. İşte faşist askeri cunta 5. yılına geliyor, bu arada yurt dışında sadece Avrupalılara festlerde ve gecelerde seslenmenin dışında ne yapıldı? Bunlar açık ve ortada. Bu konuda ne zorlama yapılırsa yapılsın hiçbir anlamı yok ve olamaz da..

Şimdi bir gerçek var. Kürdistan'da bir silahlı direnişin ilk adımı atılmıştır. Bunu yadsımak, buna dramatik kılıflar bulmak, bunu şu ya da bu şekilde göstermeye çalışmak yine eskinin idealist ve subjektif yaklaşımının yeni yansıması olacak ve hiçbir işe yaramayacaktır. Çünkü bu gelişimi ve olguyu kabul edip sindirmek gerekir. Yaşamın ve gerçeğin mantığı bunu gerektiriyor. Kürdistan ulusal demokratik savaşımında hegemonya kurmaya kimse-nin gücü yetmez. Yeni güçler ve kadrolar yetişip oluşacak ve savaşım her geçen gün daha da güçlenip ilerleyecektir. Eğer yeni kadrolar yetişmese, yeni gelişmeler olmazsa, yeni stratejiler somut koşullara uyanılmazsa o zaman yıllar yılı Avrupa'da kutlama mesajlarıyla bir dönemi tüketip bitirmekten başka ne yapılacak. Geçmişte bunlar olmadı mı? Şimdi bir gerçeği kabul-lenip sindirerek daha gerçekçi olmanın

zamanıdır. Ve şu unutulmamalıdır. Burjuvazinin herhangi bir kesiminden, ya da onun iç çözümsüzlüklerinden Türkiye gibi bir ülkede burjuva demokrasisi beklemek bir hayaldir. Kürt sorunu olduğu sürece Türk ordusu her zaman ilerici hareketi demir ökçe altında ezmek isteyecektir.

Şimdi Kürdistan dağlarında patlayan silahlar hemen kısa zamanda faşizmi ve sömürgeciliği çöktecek midir? Böyle bir iddiada hiç kimse bulunamaz. Ama şu iddiada bulunuyorum: eğer bu silahlı direniş sürekliliğini gittikçe pekiştirirse işte o zaman bir sokak kabadayısı edasıyla ilerici harekete ve Kürt ulusal demokratik savaşımına meydan okuyan Türk faşizmi her geçen gün kitlelerin gözünde itibarını kaybederek, yıllar yılı kofpropagandalarla ve ırkçı ideolojilerle koşullandırılan geniş kitlelerin gözlerinin önünden sisler dağılacaktır. Daha şimdiden "Türk mehmetçisinin ölmezliği ve destansı kahramanlığı" masalının köprüleri çatırdamaya başlamıştır.. Yıllar yılı kara Afrikalı mantığıyla beyaz adam ölmez koşullanmışlığı yerle bir olmak sürecine girmiştir..

Evet, denebilir ki halka zulüm ederler. Halka yıllar yılı zulüm ediliyor... Onu, hayvanlarıyla birlikte aynı odada yaşamaya mahkum etmiş olanlar ona ömür boyu zulüm ve işkence ediyorlar. Kaldı ki işin ucu halkımıza kadar uzanmalı. Bu arada elbette örgütlenme çabaları da sürmelidir. Bunun yanında halkımız bir güç, bir umut görmeden yıllar yılı sinmiş bir durumdan zaten kurtulamaz. Bu olanaksız..

Türkiye genel devrimci hareketi silkinip toparlanmalı ve burjuvazinin sözü-mona yumuşamasını beklemek yerine işçi ve emekçi kitleleri örgütleyerek grevler ve direnişler doğrultusunda yönlendirme çalışmalarna girmelidir. Bunun yanında büyük metropol merkezlerindeki çalışmalarda burjuvaziyi şaşkına çevirmek için etkin birer silaha dönüştürülmelidir... Sömürgeci burjuvazi korkuyu ensesinde görerek irkilmeli, halkımıza karşı anlı şanlı faşist saldırganlığın muhasebesini kafasında yapmaya başlamalıdır..

Bu gelişmede PKK daha kararlı, diğer sol ve yurtsever Kürt ve Türk örgütleriyle daha esnek ve yapıcı bir tutuma girerek savaşımını geliştirmesini desteklemek olanaksız. Ama bu konuda yalnız ona değil diğerlerine de hiç kuşkusuz çok daha esaslı bir görev düşüyor: Gerçeği kabul-lenmek ve sindirmek... İşte Kürdistan ulusal kurtuluş savaşımında yeni aşamanın bir de bu noktadan değerlendirilmesi gerekiyor.

Türkiye'de ve Kürdistan'da faşizme karşı esaslı bir hareketin süreklilik kazanması ve onları yenilgiye uğratabilecek en sağlam savaşım yönteminin giderek daha da etkin duruma getirilmesi, ekonomik, politik çözümsüzlükler ve derin bunalımlar içinde bulunan faşizmi kökten sarsacak ve devrimci savaşımına yeni ufuklar açacaktır.

Savaşım daha yıllar yılı sürecek, ama yeni aşamalar, yeni yeni kazanımları beraberinde getirecektir. ...

PKK ANKARA DAVASI SONUÇLANDI...

Baştarafı 1. sayfada

etmeyen ve izniyle yürütülen muhalefete olanak tanımıştır. Söz konusu KUKM olunca, onu ortadan kaldırmak için her yöntemi kendine mübah saymıştır. Nitekim, 73'lerden itibaren filizlenen KUKM'ne karşı daha bir çekişkin halde iken, örneğine rastlanmayan bir biçimde saldırıya geçmiş, önünü imha ile kesmek istemiştir. 1977'de Haki KAREER'in katledilmesi bunun başlangıcı olmuş ve ardından yeni komplo ve suikast planları gündeme gelmiştir. Bununla da sınırlı kalmayıp, Kürdistan adına oluşturulan Tekoşin gibi ajan-provakatör örgütler vasıtasıyla, hareket, içten çöktürmek istenmiştir. İşte bu, Kürdistan'da yeni bir siyasal ortamın doğuşuydu. Bu, Türk sömürgeciliği ve ajanlarının, Kürdistan halkı arasındaki çelişkinin siyasal mücadele arenasına yansımaysdı.

Söz konusu dava böyle bir siyasal niteliğe sahiptir. Türk sömürgeciliğine ve onun oluşturduğu ajan provakasyon yapılarına karşı mücadele, dava gerekçesi olarak işlenmektedir. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesinde görülen 10 kişilik davada Mümin Ağcakaya'ya idam verilir-

ken 4 kişiye de ağır hapis cezası verilmiştir.

Ancak şurası açık bir gerçektir ki; ne tarihin akışı, ne de komplo ve provakasyonlarla mücadelenin çöktürülmesine karşı devrimci tavrın takınılması idamlarla engellenemez.

Gelişen KUKM Karşısında...

Baştarafı 5. sayfada

hakkında ise ağır hapis istemiyle kısa sürede dava açtı.

12 Eylül sonrası uygulamalar, tüm yönleriyle incelenirse görülecektir ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi yükseliş kaydettikçe sömürgeci Türk devleti hedef olarak seçtiği direnişçi düşüncüyü imhaya yöneltmiştir. İdam ve katliamlar sergilemiştir. Mazlum, Hayri, Kemal ve sonrasında, zindanlarda geliştirilen katliamlar, verilen idam cezaları, böyle bir gelişme ve yükselme sonucu, olmuştur. Bugün hızlandırılan idamlar, ağır hapis cezaları da 15 Ağustos eylemleri ile yükselen Kürdistan

Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bir sonucudur.

Feyka-Kürdistan üyesi derneklerin yıllık kongreleri yapıldı

Baştarafı 3. sayfada

kongrelerini toplamışlardır. Kongreler geçmiş faaliyetlerini eleştiri süzgecinden geçirerek, ilkel-amatör çalışma tarzını mahkum etmiş, yeni dönemin görevlerini başarabilmek için güçlü kararlar çıkarmış olup, yönetim organlarının seçimi ile tamamlanmıştır.

Kongreler, ulusal kurtuluşmücadelemizin Öncü gücü PKK'ye ve onun silahlı direniş örgütü HRK'ye yöneltilen düşman saldırıların tüm neden ve bağlantıları teşhir ederek, bu yönelimlerle daha aktif mücadele etmeyi kararlaştırmıştır. Yine, 15 Ağustos direniş ruhu ve HRK'yi maddi ve manevi alanda desteklemek için çeşitli kampanyalar düzenlemeyi karar altına almıştır.

Kongrelerdeki kitle katılımı, coşku, tartışmaların politik özü, sağlanan siyasi seviye, egemen olan kitle disiplini ve her konudaki karar ve irade birliğiyle, leninist kitle örgüt anlayışının en somut ve canlı örneğini teşkil etmiştir.

15 Ağustos Direnişiyle ...

Baştarafı 1. sayfada

Faşist cunta iktidara gelirken Türkiye devrimci demokratik hareketini ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini, hangi yoldan olursa olsun tümüye tasfiye etme amacındaydı. Bu konuda, tarihsel geleneğine uygun hiç bir kural tanımayacağı; gerekirse kendi anayasal kanun çerçevesinin de üstünde davranabileceği açıktı. Kendi varlığını, alternatif güçlerin tasfiyesinde görmekteydi. Bu durumuyla, Kürdistan halkının en meşru hakkı olan varlık mücadelesi vermesine tahammül edemezdi. Bu meşru yurt mücadelesi, onun varlığıyla çelişmekteydi. Öldü diye kabul ettiği bağımsız Kürdistan ruhunun yeşermesi karşısında çılgınlaşarak; esas olarak bu ruhu öldürmek amacıyla, bizzat ordu gücünü devreye sokarak, halkımıza ve önder gücü PKK'ye faşist savaşını ilan etmişti.

Yurduna, insanlığa, namusuna bağlı her dürüst insan, bu gelişmeler karşısında tavırsız kalamazdı. Bu gidişatın karşısına dikilmek, insanlığın en asgari göreviydi. İnsanlığın en asgari hakkını savunmak ve mücadele etmek için bütün yasal yollar kapalıydı. Faşist teröre karşı halklarımızın tek seçeneği vardı: Silaha sarılmak, devrimci silahlı savaşla cevap vermek. Kuralsızlığı kural edinen bu faşist güruhla sadece ve sadece bu dille konuşmak mümkündü. Halkımızın silahlı direnişini örgütlemek, onun ulusal birliğini yaratmak ve en doğal insani haklarını savunarak bu uğurda mücadele etmek için PKK önderliğinde Kürdistan Kurtuluş Birlikleri (HRK) kuruldu. Kuruluşuyla birlikte halkımıza karşı görev ve yükümlülüklerin bilinciydi; faşist teröre karşı 15 Ağustos devrimci direniş ve saldırı eylemleriyle yeni bir dönemi başlattı.

15 Ağustos direniş ve saldırı eylemleri, yeni bir döneme girişin sadece bir muştusudur. Umutlu bir geleceği gösteren ışıklı bir yolun sadece ilk habercisidir. Halklarımızın haklı çıkarlarının savunusunda sömürgeci faşist Türk devletine yöneltilen ilk ciddi pratik darbedir. Kürdistan halkının ulusal kurtuluşçu atılımını ifade eden bu eylemler meşru-

dur ve yeniyi, geleceği temsil etmektedir. Sömürgeci faşist Türk devleti ise meşruluğunu yitirmiş, barbar bir mirasa sahip olup, çürümüştür ve yok oluşa mahkumdur. PKK önderliğindeki HRK ise; halkımızın direnişçi mirasının sürdürücüsü, sosyalizm, demokrasi ve ilerici insanlığın ayrılmaz bir parçasıdır. Eylemlerin halkımız üzerinde derin etki, sempati ve aktif destek sağlaması bu yüzdendir. Halka baskı, zulüm, işkence ve katliamdan başka birşey vermeyen bir iktidarın güçlü olması beklenemezdi. Eruh'ta ve Şemdinli'de patlayan silahlar sessizliğin buzlarını paramparça etti. Halk selini devrim saf-larına sökün ettirdi.

Halkımızın devrimci coşkunluğundan telaşa düşen tasfiyeciler, sosyalşoven ve reformist Kürt küçük-burjuva akımlar, devrimci atılıma karşı çıktılar. Devrimci olayları "provakasyon" diye nitelediler. Tasfiyeciler, PKK önderliğindeki hal-

kımızın devrimci savaşını yerine; sömürgeci faşist Türk devletiyle uzlaşıcı önermelerde bulundular. Faşist Türk devletinin girişeceği katliamlardan onu aklamak; halkımızın devrimci direnişini sorumlu göstermeye yeltendiler. Devrim yolunda bir adım bile atmadan takatı kesilmiş, bilgiçlik ve pişmanlık nutukları atan bu eğilim, halklarımızın herhangi bir kesimini temsil etme yetkisini tümünden kaybettiğini açığa vurdu.

Hiç bir saldırı, provakasyon ve karalama PKK önderliğindeki HRK savaşçılarının devrimci atılımı etrafında kenetlenerek sökün eden halk selini durduramayacaktır!

Bu direniş ve saldırı ruhu etrafında halkımızın birliğinin ifadesi olan Ulusal Kurtuluş Cephesi örgütlen-dirilecek ve zafer burçlarına doğru ilerlerken HER ŞEY KÜRDİSTAN İÇİN, HER ŞEY ULUSAL KURTULUŞ CEPHESİ İÇİN, şian somut gerçekliğe dönüşecektir.

★

PKK ANKARA DAVASI SONUÇLANDI

Baştarafı 1. sayfada

mızın ve devrimcilerin daha sert cevabıyla karşılaştılar. Nitekim bizzat cuntanın başı K.Evren bir "ziyareti" esnasında keyfi ve kuralsız uygulamalarını şu yalın ifadeyle dile getirdi: "Şimdi ben mehmetçike ateş açanları idam etmeyeceğim, senelerce hapisanede besleyeceğim. Öyle mi?"

Tüm tarih boyunca imha, katliam, işkence, idam sehpaları, savaşçıları satın alma, ajan vasıtasıyla içten çökertme vb. biçimde somutlanabilen ve kuralsızlığı kural edinen Türk devletinin tarihsel geleneği halkımız için hiçbir biçimde yabancı değildir.

Bu kez de olan şeyler, ondan ibaret olup biraz daha gelişkinlik arzeder.

Nitekim sevk ettiği ordu birlikleriyle savaş hali ilan ederek, katliam, işkence ve zulmünü had safhaya çıkarmıştır. Yüzlerce Kürdistanlıyı esir kamplarına doldurmuş ve ardından hazırladığı düzmece iddianamelerle mahkemeler kurma hazırlığına girişmiştir.

Gazetemiz baskıya hazırlandığı

sırada Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının bu yönlü bir açıklamasını öğrenmiş bulunuyoruz.

Sürdürdükleri rastgele baskın, operasyon, arama-taramaları esnasında ele geçirdikleri yüzlerce yurtseverden 84'ü için hazırladıkları böyle düzmece bir iddianameyle 21 Ocak'ta "yargılanacaklar"dır. 84 kişiden 30'ü için ölüm, 33'ü için 10 yıl, 21'i için 3 ile 5 yıl arasında değişen hapis cezaları isteneceği bildirilmektedir. İdam istemiyle yargılananların kimlikleri şöyledir. Şevket Solmaz, Şeyhmus Aycan, Ali Gün, Resul Balıç, Mehmet Acar, Hüseyin Aksu, Mahmut Aydın, Abdurrahman Başkak, Mehmet Yardım, Hasan Koçak, Şemsettin Çetin, Mahsun Kepti, Halil Başak, İzzettin Yılmaz, Adil Öztunç, Hazım Öztunç, Suphi Öztunç, Abdülmecit Ceviz, Halil Ay, Levettin Ercan, İbrahim Batmaz, Mahmut Özbek, İbrahim Tepe, Mete Basut, Seyfettin Çetin, Orhan Yaşar, Yılmaz Aynes ve Adnan Aydın.

★

LÎ DERHATÎNÊ

Kurdistan, iro tivanca xwe gihandina sedsalê dikşene. Îro seranserê Kurdistan de, avahiya civakî a jor (weke ramyarî, dadimendî, çand...) kû kaniya xwe ji avahiya kevnara civakî a jor a kû ji qurna navîn maye û ji sistema nîra netewî digre, hebûna xwe bi rewşekî negatîfîr didomîne. Pêre jî, ev avahiya civakî a jor kû bihevrexebatdarî jî sazîkiryê, bona her reng pêşketinên nûjen, bi taybetî ji bona meyla nûjen a rizgarxwaza netewî kû rêya xwe gihandina sedsalê a pişengîye, tune bike, azinên bêamantir bikartêne. Li kêleka vê jî, azinên xepandkartir, derewkartir û sextekartir jî bikartêne.

Hêj hatanî dih, heqîqeta welatî û gelbûna me, angê hebûna me hat inkarkirin. Her cura ramani (îdeoloji), zanistî û dubendiyên paşverû, olî, êl û eşîrvanî dihatin zixtkirin; ne rizgarkirina welat, xelasi û hevîyên kesani derdixistin refên pêş û ser vî bingehî, civaka Kurdistan tanin merheleki kû li dijî xwe bixwe şer dikir. Herçuqasi bingeha objektîfa dije, bona vê yeka kû qala wê tê kirin û bona gelek rewşên kevnare li paş biminin, rêdar be jî, hêj li pêşbere netewbunî, avahiyên bi vî rengî, çeper û asêgrehên xwedîra datînin holê. Hemû ramani û konevaniyên (siyasetên) kû li Kurdistan serdestin, gişani avahiya civakî a jor kû li Kurdistan serdeste, dijminê pêşketinên sedsala me ye, dubendiki seranser bi pêşveçûnên gelan bo serxwebun, demokrasi û sosyalizmê, kin bê gotin, dubendik tam bi hemû hêzên hêlwestên sosyalizmê re datîne holê.

Ditin û meylên çinên kû ji qurna navîn mane û ditin û meylên çinên nûjen, ji ber bingeha civakî a negatîf li Kurdistanê, tîkili nava hev bûne û ev taybetiyên hanan, derfeta li ba hev jîyanê, ji xwe re peyda dikin. Ji ber vê sedemê jî, baweriyên ramani (îdeoloji) û ramyarî (siyasi) yên nûjen û baweriyên ramani û ramyarî yên kevnepereşt; herwusa rizgarixwaziya netewî a radiqal, û bihevrexebatdarî û xwesiparî dikarin ba hev û di hundurê hev de jîyan bikin.

Heta iro, hima keda Kurdistan, hima ronakbirên wê ye entelektuel û hima wê ye rêzani (siyasi), bi girani bi ramyarîyên, sod û berjewendên imperiyalizmê, u bo mêtîngerên Tirk, Erebi û Faris û li Kurdistanê bo çîna feodal-kompradorên Kurd yên bihevrexebatkar û xain re, bikar hat, ji bona berdestiya (xizmeta) wan hat bikaranin. Meriv dikarê bêje kû, ev avahiya civakî kû berpîrsiyarê wê rastûrast karbidestiya (serdestiya) bîyanî ye, li dijî daxwaz û ramanên gelê me yên kakilki, hetanî iro hatîye bikaranin. Hêj jî daxwaza bikaranina wê heye.

Li Kurdistan, pîr pergala û pîrsîgîrêkên netewî û civakî yên giran, kû li benda helkirina xwe ne, hene. Gelek caran hinek bawer dikin ku, pergala bi izahên teorîk li ser esasên propaganda dikarin bîn helkirin, hatin helkirin. Lê belê izahên teorîk yên wan pîrsîgîrêkên giran kû li benda helkirina xwe ne, ne bese. Yê bingehî eve ku, meriv wan izahên teorîk, di pratîkê de ji bicîh bîne ye. Rastî di vê warê de, gelek hêz û dorkes xebat û delametên (wezîfên) xwe bicîh naynin. Lewma jî, rewş bi demogojîyan, tenha bi berhevdanên teorîk û polemikan şêlo dikin, difetîsênin.

Pîrsa rizgariya netewî li Kurdistanê, ne di sistema imperiyalist-kapitalist de û bi alikariya vê sistemê, ne jî bi pêşkêşîya hêzên olî û eşîrvanî, bi serekîtiya feodal-kompradorên Kurd kû di nava statukî sîxurî bo mêtîngerîya Tirk de dijîn, dikarê bê helkirin. Ji xwe, sistema imperiyalist-kapitalist û nokerên wan mêtîngerên Tirk, mîna îmhakirina hebûna Kurdistan danîne pêşîya xwe, jî nûhve de zindebûna (jîyanbûna) vê pîrsê jî naxwazin. Herwusa, pîrsa Kurdistan, ne bi bidestana "hin mafên çandî", ne bi "pîrsa zîman" û ne jî bi rengê "pîrsêkî otonomî" dikarê bê derivandin. Dîsa, ev pîrs, ne bi îdeoloji û politikên gelêrvaniyên kevnepereşt, ne jî bi yên burjuwazên-pîçûkên reformxwaz, nikarê bê helkirin; çînen feodal-eşîrvan û çîna burjuwaziya-pîçûka Kurd kû kaniya vê yekê ne, ne xwedîyê him û qewetê ne kû bikaribin pêşkêşîya vê pîrsê bikin. Îro, pîrsa rizgariya niştîmanî li Kurdistanê, pîrseke wusa ye kû bi tekoşîneke xurt û çetîn li ser bingeha şerê gel a demdirêjî dikarê bigihîje mabesta xwe, angê pîrsa bidestana Kurdistanê serbixwe û azad e. Eşkerîye kû ev mabest jî, tenê bi pêşengîya xeta ramani û ramyarî a proletaryaya dikare, pêkbêtin.

Îro, delameta girîngtir a li pêşberê herkes û herhêza kû li derheqê sedsalê u gelê Kurdistan berpîrsiyarîkî piçûktir dilê

xwe de sehdiye, disekine eve kû ji bona yekîtiya konevani a gelê me -ku heta atomên xwe yên teniktir hatîye parçekirin, hebûna xwe re xerîb ketîye û ji bona berjewendên hêzên kedxwar, bi destê wan hatîye merheleki kû li dijî jîyana xwe bixwe şer dajo-, bê xebitandin, angê rêkxistinîna "Eniya Rizgariya Netewî li Kurdistan"ê ye.

Hewceye ev enî berî her tiştî bikaribe hemû çîn û tebeqên kû menfeetên wan di Kurdistanê serbixwe û azad de ye, di nav refên xwe de kombike. Divê tîkili û tifaqên bingehî, di serî de bi tevgera şoreşger û demokratîk a Tirkîye re, bi tevgerên rizgariya niştîmanî re -kû li perçên Kurdistan yên din de pêşvedîçin- (bi berçavanîna cih û rola wan a gelemperî) û herwusa, serî de bi Yekîtiya Sovyet re û bi welatên sosyalist re, bi tevgerên rizgariya netewî û civakî yên gelên bindest re û bi proletaryaya û alema gişîya şoreşger-demokratîk li Avrûpa re sazîbîke; divê ev cephe, serî de bi gelê Tirk re, bi hemû gelên heremê û cihanê re ser uşt û esasên destê xwe jî berjewendên xwe yên kakilki berne, û ser bingeha giramiya (hurmeta) derheqê pîrs û karên hundurî, his û daxwaza biratî birêvebibe; hevkarî û piştgirtina duhêli di pratîkê de pêkbêne.

Herweha, divê ev eniya tekoşîna li dijî hebûna mêtîngerîya Tirk li Kurdistanê -di hemû warên aborî, civakî, rêzani û çandî de-, tekoşîna li dijî çîna feodal-komprador a Kurd kû bi mêtîngerîya Tirk re bi statukî sîxurî hatîye girêdan, tekoşîna li dijî babet keleporekî paşverû kû ji qurmê navîn mane, tekoşîna li dijî paşverûkên Rojhelata-Navîn û tekoşîna li dijî sistema imperiyalist-kapitalist kû kaniya her cure avahiyên dij-şoreşgerî yê riknî ye, ji xwe re di her merhelê de bingeh bigre. Giringe li hemberê helkirinê reformist û bihevrexebatkar kû her babet taybetiyên paşverû di xwe de hildigirin şerbîke, û helkirinê wusa kû derfeta berdestiya dijmin kirinê, di xwe de hildigirin, pûç bike.

Di nav hoyên Kurdistan de, hima bingehî a kû enî piştî xwe bidê, rêkvektîna (tifaqa) bingehî a karker û gundiya ye, û ronakbirên şoreşgerin. Anê, bereya (bloka) karker, gundi û ronakbirên şoreşgerê. Gava çîna karkeran bi xeta xwe a ramani û ramyarî behtir rola pêşkêşî bileyze, wê gundi jî -pêşî gundiyan xizan û bêmal- hima bingehî a şerê çekdarî deynin holê. Bêşik û guman, kêliya tekoşin ser vî asasi pêşve here, wê burjuwaziya-pîçûk a bajarvanî û birên din yên welatparêz xwe tîkili refên eniyê bikin.

Di vê gita em gihîştîne de, tekoşîna berxwedana me a netewî kû pêşvedîçe, hemû çîn û tebeqên li Kurdistan kirye bin tesira xwe, bi kêmasî zanistî û birewîrî di mejiyê wan de bi gengaz kirîye. Her bir, li gora sodên çîneyetî û li gora rewşa xwe, necar maye kû ji ber vê gava xwedîsecer, tewrekî negatîf an pozîtîf deynê holê. Her kêliya kû şerê me a berxwedana netewî pêşvedîçe, pêşvebirina zanyarî û sazîkirina enya berxwedana netewî jî, dibe wezîfêkî zorhewce. Pîr xwerûye ku, bin hoyên Kurdistan de, em ne hewceyê zanistî û rêkxistinîkî besîtin, em hewceyê zanistî û rêkxistinîkî şoreşger û rizgarixwaziya niştîmanî ne. Ev jî, tenê bi pêşvebirina xebatên zanistî û sazûbîyê kû ne li pay girsan diçe, lê wan pêşvedibe û wan dikşene nav pêşketin, wan rêkxistinîkî dike û ser vî bingehî radîke serpiyan, bi derfete.

Em niha jî domanekî wusa derbasdîbin kû, ger em iro bi tehlîlên ilmî û rast, bi armancên programên dirust kû ji vanan kaniya xwe distînin, bi ditînin stratejî û teqîqî yên li gora wan armancan û bi gavên pratîk yên rojeroj, nekaribin-pêşveherin û nekaribin vanan giş rast bihevre girêbidin, gengeza em leqayî tehlûkên mezin bibin, lew di vê dema em dikevin nav pêvajoka konevani de ta dikarê bêgotin ev pêvajoyî bi hereket û xwedîbîzave, mimkine daxwaz û xwestekên gelê me yên rizgariyê û enerjîya gelê me kû ji ti fidekariyê xwe dîr nagre, li hemberê gelê me bixwe bîn bikaranin. Gava meriv pêşketinên ramyarî yên rojeroj jiber çavan derbasbîke, nemimkine kû meriv vê rastîyê fahmneke, an nebîne.

Em bi navê milletekî, bi navê geleki dikevin nav domanekî nûh. Ger jî bona bitemamî guhurandin û bervajkirina vê avahiya negatîf kû kaniya xwe jî avahiya civaka me distîne, ger jî ji bona jî hev-dûrxistinîna şexsiyetên dilsoz, dilpak û rizgarixwazê niştîmanî ku jî ber vê rewşa tîkîhev, girift û demogojîk nikarê rêya xilasbûnê bibîne; û şexsiyetên ruswa û sexte ku jî şêlobûna

rewşê sod û feyde ji xwe re bidestdixe, zorhewceye kû em rewşeke civaki a nûh avabikin, deqene herkes cihê xwe kû heqê wî ew dere, bistêne. Ev yek, pêre ji demwextêki wûsa ye kû, civak-netew an gel xwedî li sernivîsa (qedera) xwe derdikeve ye ji. Gita ku em niha gihanê, niqteki halo a dem-diroki ye.

Diyare kû, em ne bi hesanî hatin van rojan. Bi destpêka salên 1960'an pêde, mêtîngerîya kapitalist a li Kurdistan xurt bû û pêşket, avahiya civaka kevnare a rawestahi perçêkir; jihev dîrxistina sefên civaki (sosiyal) lezand. Bivî awahî hêzên nûjen yên hemdemî, mîna çînên feodal-kompradoran, burjuwaziya-piçûk, gundî û proletarya, li Kurdistan derketin holê. Ev yek, ji bona bin pêşengîya proletarya pêşvebirina Tekoşîna Rizgariya Netewî li Kurdistan ji, bîngehêki objektîfe. Ser vê bîngehê, Tekoşîna Rizgariya me a Netewî bi destpêka sala 1973'an pêde, ra û şaxên xwe yên pişengî da axê û dirêji rojên me bû. Ji vê salê pêde, xwîna rêberên tekoşîna berxwedana netewî, herweha xwîna bi sedan şoreşgerên militan û niştimanperwer, berxwedana li zindanan pêşi li Diyarbekir, herweha xwera-girtina hogir û leheng li her derûdorê, ked û xebata gewre, fêkiyên xwe dan û van şaxên mizgîniyê gihandin vê rojê. Hercure xebatên têkbirînen hov yên mêtîngerên Tirk, nekari vê tekoşînen biseknîne. Seranser li berva ya vê, ev tekoşin bi milyonan mirovê Kurdistan kir bin tesîra xwe û rojbiroj zexmûxurt bû. Piştî serkarhatina rejîma leşkerî a faşîst —di 12ê miha Êlûnê 1980'an de— pêde, hemû keftaleft û xebatên dijmin, kû dixwestin şerê me a berxwedana netewî ji pêşveçûnê qutbikin û bifetîsîn, bi rewşêki xurt hatin pûçkirin. Amadekariyên bo xebateki xurtir biserkeftinî çûn serî. Bi gava xwera-girtina şoreşger a 15 Tebaxê, tekoşîna berxwedana me a netewî giha qonaxekî nûh.

Ev gava Tekoşîna Berxwedana me a Netewî kû nûh hate avêtin, ji hêlekê gava di nav birên kedkar û welathêz de ku sod û berjewendên xwe bi Kurdistaneke serbixwe û azad girêdana, şahî û rihê piştgirtinê afirand, ji hêla din ji, ev şahî û alikari qulibî

rastîki kû mirov cihên xwe —biwarî an nebiwarî— di nav refên berxwedanê bigrin, ev yek çuqas dem diçe daxûyantir dibe. Ev pêşketinên tîjîyankirin, diyar dikin kû, niha li pêşberê şoreşgeran, wezîfe û berpirsiyariyên mezintir hene. Zelale kû êdin divê hatina gelê me nav refên tekoşîne bi rengê daxwaz û ramanan nemine, divê li hemberê mêtîngerîya tirk biqulibe hêzeke sazûbûyî û şervan. Ji ber ku kedxwariya Tirk gihaye merhela faşîzmê ji, ev yek hêj pêwîstîre.

BERXWEDAN keda van pêşketina ye, ji bona ku divê warê de, bersîva ihtiyacê bide, dest bi jina xwe a weşandinê dike. Bîngeha ku piştî xwe diditê, Tekoşîna Berxwedana me a Netewî ku bin pêşengîya proletarya pêşve diçe ye. Dîroka vê tekoşîne kine, lê bi tecrube û serfirazi kemiliye, kemiliye. Kani û hima xwe, qudret û serbilindîya xwe ji vir digre...

BERXWEDAN, wê ji bona hemû pîrsgirêkên kedkar, welatparêz û demokratên ji Kurdistan yên li Awrûpa û helkirina pergale wan, ji bona pîrsên tekoşîna berxwedana me a netewî biqulibin hêzeke cepheyî a sazûbûyî, bibe platformeke danûstîndîne. Wê bibe organeke weşandinê, ku van karûbarên jorin pêktêne. Helbet, wê xwe ne tenê ser danûstîndîna pîrsgirêkan bisinor bike. Peyre ji, wê gavên xwe bo helkirinê pratîk ji baveje; biqasî qeweta xwe, wê ser rêya perspektîfa Enya Berxwedana Niştîmanî di warên propaganda, ajîtasyon û rêkxistinî ji sira lihevçivandinê û komkirinê bileyze, xebatên ser vê bîngehê ji pêkbêne, bajo. Herweha, li hemberê hin tewr, bawerî û ditînen cewt û şaş kû pêşveçûna Enya Berxwedana Niştîmanî dirawestîhênin ji, wê bibe xwera-girtî hogir û mîrxas yê bir û baweriyên rast û dirust...

Xuyaye kû, deqene BERXWEDAN sireka bi vî awahî bikaribe bileyze, karûbarên xwe, xebat û armancên xwe bi serfirazi birêbixwe, li benda her babet alikariyên li her merhelê yên kedkar, welathêz, demokrat û ronakbîrên şoreşger, yên Kurdistanê ye, ku piştgirtî û hêlwestên Kurdistaneke Serbixwe û Azadî. Bi alikari û hevkarîya we, dikare rola xwe bileyze...

KOMCÎVÎNÊN SALÎ YÊN KOMELÊN ENDAMÊN "FEYKA-KURDISTAN", PÊKHATÎN.

Di navbera mêtîjuyên 15 û 30'ê Kanûnê 1984'an de, komcivînen salwextî yên komelên endamên "Feyka-Kurdistan" li bajarên Frankfurt, Mannheim, Hannover, Celle, Stuttgart, Saarbrücken, Köln, Bonn, Duisburg, Hamburg û Berlin, pêkhatin.

Dema meriv peyvajoya diroki ku tê de komcivîni pêkhatin, rewşa wan a rêzanî, danûstîndînen li ser raporên xebatê hatine kirin, bîrvarên zexm ku bi gelemperî hatine derivandin û ev li gora hoyên tekoşîna rizgariya netewa me hatine pêkhatin, tene berçavan, dibîne ku mana rêkxistinên girsên gel yên rizgariya niştîmanî di pratîkê de jiyan bû.

Delameta (wezîfa) yekemîn yên komelên ku li ser bîngehên uştên welatparêzî avabûne, piştgirtin û hevkarîya tekoşîna serxwebûn û azadiyê ye. Ev komelên hanan, bi proxramên xwe û bi rengên xebatên xwe ve, sazumanên hevkarî yên eniya (cepha) rizgariya netewî li derveyî welatin.

Mêtîngerî (kolonialîzm), deqene tekoşîna serxwebûn û azadiya me têkbibe û pêşenga me tune bike, li kêleka vebirînen hov, her babê hêzên xwe dajo ser me; ji bo li her qadê agirê şoreşê bitefinê, êrişên xwe yên tazi û niximî ji her alî ve dijwar dike. Li Awrûpa ji, yek ji

deverên ku tê de, bin rûçikên şoreşgerî, daku girsên gel ji tekoşîna şoreşvan bîndûrîkirin, xebatên herî xiravkar tîjî meşandin, komelênin. Serî de hêzên Tirk yên sosial-sovenîst û hêzên Kurd yên burjuwaziya-piçûk, sazumanên komên girseyî dikin cih û şunên ku tê de, bi gelemperî li dijî tekoşîna şoreşgerî û bi taybetî ji li dijî tekoşîna rizgariya netewa me, propaxende tê kirinê.

Mêtîjuya komcivîni pêkhatin ji, herwusa gelek bi tîdayî û mane ye. Di vî demî de welat, rast û laqayî livbaziyên êriş û berxwedana 15'ê Tebaxê ku bin pêşkeşîya PKK (Partiya Karkerên Kurdistan), ji hêla hêza wê a leşkerî HRK (Hêzên Rizgariya Kurdistan) pêkhatine û bi vî awahî pelekî diroki a nuh destpêkirîye, dibe. Bi destpêka gava 15'ê Tebaxê, bawerîya jordest a rizgariya niştîmanî li Kurdistanê û ewrên reş ku dijmin dixwest birêbixwe, hatin belavkirin; di diroka gelê me de, destpêkekî bi manetir û granbihatir avabû. Hewceye ev mana rizgariya netewî, bi terzekî xwedîpîrsiyarî di rêkxistinên girsan, ango komelan de deng bide.

Ji ber sedemêki bi vî rengî; ji bona ku komelên karkerên ji Kurdistan yên endamên "Feyka-Kurdistan", pîrsgirêk û pergale wan yên rêkxistinî û pratîkî helbikin, û bîghîjin taqa rihê

TRNK (Tekoşîna Rizgariya Netewî li Kurdistan), organa bilindtirin yên bîrvariyê, ango komcivînen xwe pêkanîne. Komcivîni, xebatên xwe yên dema buhurî ji moxîla rexnê derbaskirin, xebatên bi rengê kevnare û amator mehkum kirin, ji bo wezîfên di dema pêşîya me a nûh de, biserkeftî bibin, bîrvarên xurt hatin derxistin û bi hîl-bijartina organên berpirsiyariyê dawî pêhatin.

Komcivîni (kongre), hemû sedem û grêdanên êrişên dijmin yên li ser hêza rêberê tekoşîna rizgariya me a netewî-PKK û li ser rêkxistina wê a berxwedana çekdarî-HRK pişangî (teşîr) kirin û bîrvara tekoşîna jêhatîtir li dijî van êrişan dan. Herwusa, ji bona alikari û piştgirtin bo rihê xwera-girtina 15'ê Tebaxê û HRK re, di warên maddî û manevî de pêkbêtin, bîrvara sazîkirina qampanyên cûre-cûre hat duxûyanîkirin.

Bi başdarbûna civateke xilbe li komcivînan, bi şahî û dilgeşîya zabû, bi kakilka ramyarî a danûstîndînan, bi bidestanîna pêtika konevani, bi disîplîna girsên gel a serdest û bi yekîtiya şêwr û îrada li her merhelê derketî holê, nimuna dilsoztir û zîndetir a bawerîya Leninîst li derheqê rêkxistin û sazumanên girsan, hat şanîkirin.

“Sergotinek di Derîyê Zimanî de”

Ziman di çanda ramiyarî (siyasi) ya Markisi-Lenîni de, yek ji bingehên pêkanî û heyîna netewê ye, û ji ber ku wilo tişteki bingehîne, kes nikare sira (rola) zimanê me di xebata netewî ya gelê me de veşêre an jî wenda bike. Û ji bo vê, me divê ku zimanê xwe yê Kurdi biparêzin û pêşve bidin.

Berê, li Kurdistanê, li welatê me yî çiyayî, zimanê me hatibû parastin, ji ber ku civata Kurdi hineki ji hikariyên bajarvanî û şaristaniyê dûr mabûn. Çiyayên bilind, çem û avên mezin, kêmbûna rê, dibistan û bajar, tunebûna rojname, radio, televîzîon û vîdîo û bi ser de hebûna zincîrên civakî û aborî di navbera komikên civakî de, weke êl û eşîran, hêştîbûn ku zimanê me, weke xêr û bêrên welatê me, di ci de bimîne û li hember hêrişên çand û zimanên din raweste. Di Kurdistanê de gelek çîrok, pend (metelok) û stranên gelêr hebûn, têkili û pêwendiyên civakî yên berê bi zimanê me bûn.

Lê mixabin! Îro, rewş hatiye guhartin: bi ser wan sinorên ku di nava dêrmên axan û êlan de, Kurdistan bûye welateki kolonî û parçebûyî, sermiyandariyê ciyê wan çînen kevnar sitandiyê û pêwendiyên Kurdi bi bajar û welatên dûr re çêkirîye, bi xwe re gelek çareyên belankirinê, çapkirinê, bihistinê û wêrankirina çanda netewî anîne, çand û zimanên din di Kurdistanê de hatine belavkirin, û çembera hêrişê li ser zimanê me teng bûye, lê berxwedana ziman û çanda me her heye û wê bimîne, ji ber ku, weke me di destpêkê de gotîye, ku ziman bingehê netewê ye.

Di berxwedana gelê me de, pareke xebata zimanî jî li pêş me ye, û me divê ku ev xebat, roj bi roj pêşve here, li şûn xebata çekdari, an xebata ramiyarî (siyasi) nemîne û sist nebe. Raste ku wê zimanên biyanî di xebata me ya netewî de, heya demekê bi karbên, lê me divê ku jî bîra nekin, ku bi karanîna zimanê Kurdi erka (wezi-

feya) hemî xebatkarên dilsoze.

Li ser vê yekê, emê bixebitin ku “Deriyê Zimanî” di “Berxwedanê” de roj bi roj hêgirtir bibe. Têde hokirin û fêrbûna zimanê Kurdi bi şeweyeki xweşik hebe, her xwendevaneki dilxwaz kanibe, bi alikariya “Deriyê Zimanî” xwe gaveke ciwan, di warê zimanî de pêşxîne. Bi rêya nivîsar û çîrokên kurt, bi rêya rêziman û pevekan, pirs û wêjeyan, emê bixebitin, ku xwendevanên “Berxwedanê” fêrbibin zimanê xwe. Wê helbest, çîrok, name, şanû (tiyatroyê) û hemî rengên torevanî (edebî) di “Berxwedanê” de hebin. Ewan jî gelekî girîngin di warê fêrbûna zimanî de. Lê em jî bîra nekin, ku armanca me ya mezintirîn jî hemî rengên xebatê, çî çandî be, çî ramiyarî û çî çekdari be, ewe ku em Kurdistanê Serbixwe, Demokrat û Yekhev ava bikin, berê de xebatkareki gotîye:

“Eve rêya azadan...”

ne rev heye, ne bazdan...”

“Berxwedan ji bo çiyê?”

Cankurd / 1985

Hindek xwendevanên Kurd wê bibêjin: gelo! berê gelek kovar û rojnameyên Kurdi hene, jî wan: “Serxwebûn”. Ma “Berxwedan” jî bo çiyê?

Bersiva pirseke wilo, ewe ku. “Berxwedan” zmanê şoreşgerên Kurdistanê be, ne tenê zmanê ramiyarî (siyaseta) sazmanekê be û jî her alikî ve, ramani (îdoloci), ramiyarî (siyasi), aborî û civakî, rewşa xebata gelê Kurdistanê jî bo serxwebûn û azadiyê, jî bo demokratîyê û guhartina civakî, bi du zmanan xweya bike, derî jî bo bîr û baweriyên pêşverû re veke, ta xebata ku, îro, di Kurdistanê de, jî bo pêkanîna bereyêke (cephyeke) niştîmanî li dijî hêrişên faşîstan û impyeralîstan pêşve bide, û bi hevkarîyêke niştîmanî şoreşa rizgarîyê û serxwebûnê, şoreşa niştîmanî û demokrat xurt bibe.

Loma em dikarin bi kurtî bibêjin ku, “Berxwedan zmanê bereya niştîmanî ya Kurdistanê”.

Ev gava hanan, di xebata gelê me de, wê dengê xweş û baş, di nava Kurdên niştîmanperwer de bide, lê mebest (meqset) ne dengdane û nav çêkirine. Armanca xebatkarên jî derxistina “Berxwedanê” pêkanîna çareyêke demokratîyê, vekirina deriyê hevkarîyê ye, weke çawa deriyê şoreşê jî her pêşverûyêki Kurd re vekirîye, ku her

niştîmanperwerek, her demokratek û her şoreşgêrek di karê “Berxwedanê” ciyê xwe bistîne, gotinê xwe bibêje, di berpirsiyariya niştîmanî de parekê hilde ser milên xwe û di rêzên şoreşê de ciyê xwe bigire, çî bi tivingê be û çî bi pênûsê xwe be.

Rojnameyêke wilo, fireh û kur, bê projeyêke (pêşnerîneke) dirust nikare karê xwe pêşve bide, û armancên xwe pêkbîne. Loma divê em her kesekî, ku bi şoreşa Kurdistanî re dilsoz, jî xwe bipirsin: gelo! ma divê em di nava rûpelên “Berxwedanê” çî bixwinin?! Bê guman ev pirseke mezine. Bersiva wê jî tenê mirovek nikare amade bike, lê divê her şoreşgêrekî ku xwe li dijî faşîzmê û impyeralîzmê dibîne, xwe jî bersiva vê pirsê re, xwe jî “Berxwedanê” re berhemên pêşverû û şoreşvan pêşkêş bike. Lê em dikarin bibêjin, ku wê di “Berxwedanê” li rex nişandana xebatên çekdari, van tiştên giranbiha bîn serzankirin:

1-Di warê îdeolocî de: diyaletîk û diroka marxîsi-lenîni û hinkariya şoreşa sosyalîzmê di civatên netewî û di civata Kurdi de.

2-Çanda netewî û şoreşin ya gelên cihanê û serpêkên (tecrubeyên) diroki yên gelê Kurdistanê û tevgera rizgarîxwaza Kurdi.

3-Tora (edebiyata) pêşverû ya

cihanî: çîrok, helbest, şano (tiyatroyê) û hemû rengên torevanîyên din, û tora pêşverû ya gelê Kurd.

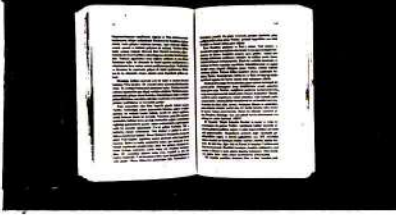
4-Bîr û baweriyên nivîskaran, xwendevanan û hemû niştîmanperwerên ku xwe bi şoreşê û berxwedana gelê Kurd re mijul dikin, wan bîr û baweriyên ku xebata gelê me boyî serxwebûna Kurdistanê xurt dikin, bîr û baweriyên ku di berdestiya (xizmeta) şoreşa niştîmanî û demokrat de, ne yên ku di berdestiya hêrişên faşîst û impyeralîst de.

5-Belavkirina parçeyên klasîkî yên ku di serdemên xwe de alikariya xebata gelê me kirine, boyî serketina xwe û hişyarbûna netewî.

6-Nivîsandin li ser rewşa civakî û aborî, li ser jîna çîna bindest di Kurdistanê de, bi zanî û firehî.

Birano, hevalino, dostino!

Xebat jî bo bereyêke niştîmanî, di Kurdistanê pêşve diçe û me divê di warê nivîsandinê de jî her û her pêşve bidin, jî ber ku serxwebûna Kurdistan; serkeftina şoreşa niştîmanî û demokrat bi xurtbûna bereya niştîmanî ve grêdayî ye... De werin..., werin em milên xwe bidin hev, li hember dijminên jînê rawestin. ...Wê Berxwedana gelê me gaveke mezin be, di rizgarkirina gelên hêrdimê de...

Amilcar Cabral'ın

Son Konuşmalar Adlı Kitabın Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde

•Kişilik ve Vekar Makalesinden Alınmıştır

«Kendi öz yurdumda çağımıza göre görevini yapmakta olan basit bir Afrika adamıyım ben..»

Amilcar CABRAL

Dolayısıyla, hiç değilse Afrika'da kurtuluş hareketinin gelişiminde kültürün oynadığı gerçek rol hakkında doğru bir fikir edinebilmek için, kültürlerini koruyan yığınlar ile, kısmen ya da tamamen özümlemiş, soyutlanmış ve kültürel bakımdan yabancılaşmış toplumsal gruplar arasında bir ayırım yapılmalıdır. Sömürgeleşme sürecinde ortaya çıkan yerli sömürgeci elit bile kendilerini artan bir biçimde yabancı kültürle, hem toplumsal davranışlarında ve hem de onun değerlerini övmekle, özdeşleştirme yollarını aradıkları gerek maddi, gerekse manevi bakımdan yabancı kültüre uygun bir yaşam sürdürdükleri halde, yerli kültürünün bazı öğelerini devam ettirdiler.

İki veya üç nesillik sömürgecilik boyunca, memurlardan, ekonominin çeşitli dallarında, özellikle ticaretle görev yapan insanlardan, meslek sahiplerinden ve birkaç toprak sahibinden oluşan bir toplumsal sınıf ortaya çıktı.

Yabancı egemenliğinden oluşan ve sömürgeci sömürü düzeni için elzem olan bu yerli küçük-burjuvazi, kasaba ve kır emekçi sınıfları yığını ile yabancı yönetici sınıfın az sayıdaki yerel temsilcileri ortasında bir yerde durur. Bunlar, kitleler ve geleneksel şefler ile oldukça kuvvetli bağlara sahip olabilmelerine rağmen, genellikle, yabancı azınlık ile aynı değilse bile benzer bir yaşam tarzının özlemini duyarlar. Aynı zamanda, bir yandan kitleler ile ilişkilerini kısıtlarken, öte yandan, çoğu zaman aile ya da etnik bağlarının bozulması ve daima büyük kişisel zararlar pahasına, sözü edilen azınlık ile bütünleşmeyi denerler. Ancak görünürdeki istisnalara rağmen, düzen tarafından önerinde kuruluveren engelleri aşmayı aşaramazlar. Onlar yaşamlarının kültürel ve toplumsal çelişkilerinin tutsaklarıdır. Bir marjinal sınıf ya da, bir «marjinalleştirilmiş» sınıf rolünü oynamaktan kaçamazlar.

Sömürge elitinin ya da yerli küçük-burjuvazinin, genişölçüde maddi durumlarına ve kültürlenme düzeylerine göre fakat daima bireysel düzeyde oluşan ve hiçbir zaman kolektif düzeye ulaşamayan sosyo-kültürel anlaşmazlıklarından da, bu sınıfın hem kendi

ülkelerinde ve hem de sömürgeci güç tarafından kurulan diasporas'ta sahip olduğu marjinal karakteri ya da «marjinalliği» sorumludur.

İşte bu günlük dram çerçevesi içinde, halk kitlesi ile sömürgeci yönetici sınıfın genellikle şiddetli bir biçimde ters düşmesine karşılık yerli küçük-burjuvazi arasında bir şiddet duygusu ve bir düş kırıklığı kompleksi meydana gelir ve gelişir. Aynı zamanda da, gitgide artan bir biçimde, marjinal statülerini gözden geçirmenin ve kişiliklerini yeniden bulmanın zorlayıcı ihtiyacının bilincine varırlar.

Böylece, çevrelerindeki halka, yani sosyo-kültürel çatışmanın öteki ucunda yer alan yerli kitlelere dönerler. Bu sebepten, küçük-burjuvazinin (ya da yerli elitin) soyutlanmışlığı ve sömürgeci ya da ırkçı metropollerde yaşayan Afrika diasporas'ı halinde olduğu gibi, onların acil ümitsizlik duygularını daha da zorlayan ve artıran «kaynağa dönüş» sorunu ortaya çıkar. Pan-Afrikanizm ya da Negritude (esas olarak, bütün Afrikalıların aynı kültürel kişiliğe sahip olduğu varsayımından kaynaklanan iki uygun terim) teori veya «hareketlerinin» siyah Afrika dışında kökleşmesi bir sürpriz olmamaktadır. Daha yeni zamanlarda, Siyah Amerikalıların açık bir şekilde yeni bir durum, yani Afrika halkının büyük bir çoğunluğunun artık bağımsız oluşu gerçeğinin etkisi ile, Afrikalı kişiliğine sahip çıkmaları, «kaynağa dönüş» gereksinmesinin, biraz da vahim bir başka kanıtıdır.

Fakat «kaynağa dönüş», yabancı egemenliğe (sömürgeci ve ırkçı) karşı, kendi başına bir mücadele eylemi değildir ve olamaz; üstelik mutlaka geleceklere dönüş anlamına da gelmemektedir. Bu, küçük-burjuvazi tarafından, egemen güç kültürünün, kendi kişiliğini kanıtlanması zorunlu olan egemenlik altındaki halkın kültürüne üstün olduğu savının inkarıdır. Böylece «kaynağa dönüş» isteğe bağlı bir adım değil, fakat sömürgeleştirilmiş toplum ile sömürgeci güç, sömürülen halk kitlesi ile yabancı sömürücü sınıf arasındaki çelişki tarafından –ışığı altında herbir toplumsal tabaka ve yerli sınıfın yerini

belirlemek olduğu bir çelişki tarafından–, tarihsel olarak belirlenmiş ve zorlanmış somut ihtiyaçlara verilebilecek tek mümkün cevaptır.

«Kaynağa dönüş» bireyden de öte «guruplar» ya da «hareketler»de ifadesini bulursa, çelişki mücadeleye aktarılır (gizli ya da açık) ve bağımsızlık öncesi hareket ya da yabancı boyunduruğundan kurtuluş mücadelesine bir başlangıç olur. Dolayısıyla, «kaynağa dönüş», yalnızca, bağımsızlık mücadelesinde gerçek bir yer alışı olarak kalırsa ve bir bütün olarak yabancı kültür ve yabancı egemenlikle de savaşmakta olan halk kitlesinin beklentileri ile tam ve mutlak bir özdeşleşme meydana getirmese tarihsel hiçbir öneme sahip olamaz. Aksi halde, «kaynağa dönüş», bir çeşit siyasal oportünizmden – bilerek ya da bilmeyerek– kısa vadeli yararları elde etme çabasından öteye gidemez.

Şuna da işaret edilmelidir ki, «kaynağa dönüş», görünümde olsun, gerçek olsun, yerli küçük-burjuvazinin kalbinde bir anda ve hep aynı şekilde olmaz. O, yavaş, kesikli ve pürüzlü, gelişimi herbir bireyin kültür derecesine, yaşamının maddi şartlarına, fikirlerinin biçimlenişine ve bir toplumsal varlık olarak deneyine bağlı bir süreçtir. Bu pürüzlülük, yerli küçük-burjuvazinin kurtuluş hareketi ile karşılaşta, şu üç gruba ayrılmasının temelidir: a) Yabancı egemenliğin son buluşunu görmek istese dahi egemen sömürgeci sınıfa yapışan ve kendi toplumsal yerini korumak için harekete açıkça karşı çıkan bir azınlık; b) Çekingen ve kararsız olan bir çoğunluk; c) Kurtuluşhareketinin oluşturulmasında ve yönetiminde yer alan bir diğer azınlık.

Ancak, bağımsızlık öncesi hareketin gelişiminde tayin edici bir rol oynayan bu sonuncu gurup –mücadele süresince oluşan durum hariç olmak üzere–, (kültürleri ve ümitleri ile) halk kitlesi ile tamamiyle özdeşleşmiştir. Bu özdeşleşmenin boyutları uygulanan mücadele yöntemlerinin çeşidine, hareketin ideolojik temeline ve herbir bireyin moral ve politik uyanıklık düzeyine bağlıdır.

**HERŞEY KÜRDİSTAN İÇİN, HERŞEY ULUSAL KURTULUŞ CEPHESİ İÇİN!
HER TİŞT JI BO KÜRDİSTAN! HER TİŞT JI BO ENÛYA RİZGARÛYA NETEWÛ!**